

LIETUVIAI!

Didelių nelaimių ir sunkių visai lietuvių tautai vargų metu švėsime šių metų Vasario 16-tąją.

Klekvenas lietuvis, tos dienos belaukdamas, kad ir kur jis bebūtų, savo mintis ir savo jausmus sieja su Tėvynės reikais. Vasario 16-ji buvo ir tebėra mums vieniems nepaprastai brangi, nes tą dieną buvo atverstas naujas lapas mūsų tautos istorijoje. 1918 metais, besibaigiant Pirmajam Pasauliniam karui, lietuvių tauta Valstybės Tarybos aktu paskelbė Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atkūrimą. Aukščiausiajam lemiant, šis žodis tapo kūnu. Daugiau kaip po 100 žiauraus rusų viešpatavimo metų Lietuva išsilaisvino iš Maskvos priepaudo ir įsijungė į laisvųjų tautų šeimą.

Antrajam Pasauliniam karui įsiliępsnojant, Sovietų Sąjunga, sulaužydama visas sutartis ir pamindama po kojų visus savo pažadus gerbti teisę ir siekti taikaus gyvenimo su kaimyninėmis tautomis, jėga užgrobė Lietuvą. Žiauraus komunizmo agresijos išdavoje mes netekome laisvės ir savo valstybės.

Sunkaus vargo, priepaudo ir kančių metai slenkia vieni po kitų. Greit suels 15 metų, kai klasta ir brutalia jėga sovietiniai Maskvos imperialistai yra iš mūsų išplėšę mūsų Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę. Per metų metus elna žūtūtinė koya dėl lietuvių tautos likimo.

Sunkų okupanto jungą nešdamas, mūsų tautos kamienas, likęs Tėvynėje, laukia prašintant pasilgtąją laisvę. Kraujo klaidas liedamas, nesuskaitomas gyvybes aukodamas, lietuvis Tėvynėje tesia lemtiną kovą su priešu. Tvirti dvasia, pilni nepalaužiamo ryžto, gaivinas tikėjimo išsilaisvinti, mūsų Broliai ir Sesės Tėvynėje ištikimai gina visa, kas lietuviška. Mūsų tautos kovos su okupantais yra atkreipusios viso pasaulio dėmesį. Ne žodžiai, o žygliai kalba šiandiena, kaip lietuvis bran gina savo laisvę ir ją gina.

Tūkstančių tūkstančiai geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų, ištremiti į tolimą Šiaurę ir Rytus, kalinami Sovietų prievartinio darbo stovyklose, yra pasiryžę verčiau mirti, negu nusilenkti užgrobiko viešpatavimui. Grįžusieji iš sovietinio pragaro gausiai liudija prieš viso pasaulio sąžinę, kad sovietinės katrogos pančiai mūsų tautos dvasios nepalaužė ir nepalaužė. Lietuvis ir Vorkutoje, ir Kamčatkoje spindinti visame savo melle Tėvynėje ir savo giliu žmoniškumu. Viltis greit išvysti savo Tėvynę ir pamatyti ją vėl laisvą šviečia ir stiprina juos jų Goltogos kelyje.

Laisvame pasaulyje atsidūrė, po visus žemynus išblaškyti, betgi tremties nedaliai nepasiduodami, grumdamiesi su tūkstančiais pavoju išstipri svetimųjų, jūroje, mes surandame kelią sėkmingai jungtis į lietuviškus vienetus ir, Tėvynės meilės vedami, rungtis su Lietuvos pavergėjais, svarbiausiu uždaviniu pasistatydami laisvę ir nepriklausomybę atgavimą.

Per geležines uždangas, per kacetų spygliuotus užtvartus, per žemynus ir vandenynus Vasario 16-ji apjungia mus visus, kieno tik gyslose teka lietuviškas kraujas ir kieno širdys plaka Lietuvos melė.

Budėdamas mūsų tautos ir valstybės gyvybinių reikalų sargyboje, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Nepriklausomybės šventę minint kreipiasi į viso pasaulio lietuvius, kviesdamas išlaikyti ir stiprinti broliškumo ryšius, branginti visa, kas lietuviška, kuo ryžtingiau dalyvauti Lietuvos laisvinimo darbe ir iškilmingai atnaujinti šventą prisaišką bei atvangos kovoti, kol Lietuvos nepriklausomybė ir laisvė bus vėl laimėta.

1944 metų vasario 16-ją vieninga visų politinių partijų ir kovos organizacijų deklaracija buvo įkurta Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

Prasimuše į laisvąjį pasaulį Lietuvos gynybų partizanų atstovai iškilmingai patvirtino VLIKo įpareigojimus atstovauti mūsų tautai ir valstybei.

Pereitų metų gegužės 1 dieną mūsų politinės partijos ir kovos organizacijos pakartojo, kad Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas turi reikšti lietuvių tautos politinę valią. Ištikimas savo išpažėjams, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, demokratiškai tvarkydamasis, savo uždaviniams atlikti yra reikalingas visų lietuvių paramos ir visiško pasitikėjimo. Jis kreipiasi pirmon eilėn į laisvajame pasaulyje išsilaisvėjusius lietuvius duoti graų drausningumo ir susiklausymo pavyzdį. VLIKas visu atsaiksumu įspėja mūsų tautiečius nepasiduoti jokiams šūkiams, kad ir kokiems patriotiniams žodžiams jie būtų pridengti, jei jie veda į nesantaiką, į mūsų susiskaldymą ir į vieningos vadovybės sužlugdymą mūsų laisvinimo darbe.

Klekvenas jėgų skaldymas šiandieną tegali pasitarnauti tik mūsų mirtiniems priešams. Neasidokime tad jokiams vyliams, neteikime džiaugsmo tiems, kurie laukia, kad ir mūsų tautiečiai, kaip dažnai emigracijoje esti, tarp savęs susivaidytų ir paskęstų. tuščioje, beprasmiškos tarousavio kovoje. Žinokime, kad vieną kartą pasėję nesantaikos sėklą ir suskaldę savąją visuomenę, nuvertinę vyriausiąją politinę vadovybę VLIKą, ne tik nepadarome jokios pažangos ir nieko geresnio nesukuriame, bet griauame visokį tarpusavio pasitikėjimą, o kas dar blogiau — nustoja visiškai pasitikėjimo tarp sveitimųjų.

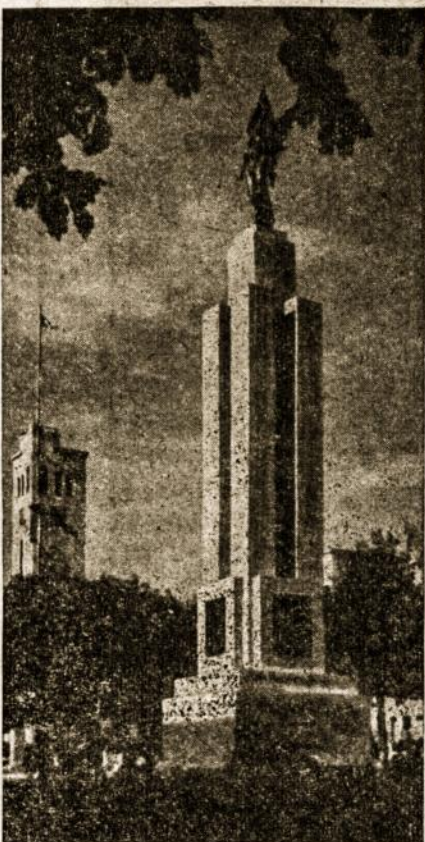
Nepaprastai sunki mūsų tautos padėtis įpareigoja mus eiti petyį ir petį vienu bendru lietuvišku keliu.

Mūsų tautos Nepriklausomybės šventės diena tesuteikia mums naujų jėgų iškelti visus mums suduodamus smūgius, teapjungia į glaudžią šeimą mus visus ir paskatina užmiršti visa, kas mus skiria, o ieškoti tai, kas mus jungia.

Mūsų pusėje yra teisė ir teisybė. Mūsų laimėjimas tikras, jeigu tik mes patys jo negriaušime.

Tad su drąsa ir narsa Lietuvos keliu. Vardan tos Lietuvos vienybės tezydi — ir šviesa, ir tiesa mūsų žingsnius telydi!

Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo Komitetas

ATLIKSIME PAREIGĄ

LIETUVOS PASIUNTINYS
 PATAREJO LONDONE V. BALICKO
 KALBA Į LIETUVĄ
 PER AMERIKOS BALSĄ
 1955 M. VASARIO 16 D.

Pasinaudodamas Amerikos Balso suteiktą man galimybę, sveikinu Jus, mieli broliai ir sesės Tėvynėje, Vasario Šešioliktosios idėnos proga ir perduodu Jums ministro Balučio bei visų Didžiojoje Britanijoje gyvenančių lietuvių linkėjimus. Mes ilgamės ir laukime tos valandos, kada ir vėl su Jumis galėsime pasimatyti laisvoje mūsų Tėvynėje, nes mes tvirtai tikime, kad sovietinis despotizmas Lietuvoje viešpatuoti neribotą laiką negalės.

Mūsų viltys Lietuvos Nepriklausomybei atgauti turi neblogus pagrindus. Tarp jų aš šiandien paminėsiu tikiai vieną tokį pagrindinį ramstį — būtent: anglo-sakų principinį nusistatymą dėl pavergtų kraštų laisvės. Didžioji Britanija ir Jungtinės Amerikos Valstybės vieninai yra sutarusios nedaryti ir neužgirti jokių sutarčių, kurios galėtų patvirtinti ar prailginti buvusių nepriklausomų tautų pavergimą. Šis principinis jų nusistatymas buvo užfiksuotas praėjusią vasarą Washingtono konferencijoje. Tuomet Anglijos ministras pirminis kas Churchillis ir Amerikos prezidentas Eisenhoweris pasirašė ir paskelbė deklaraciją, kurioje, tarp kitų, yra išvardinti ir šie principai. Mes, lietuviai, drauge su kitomis pavergtomis tautomis, tą deklaraciją sveikiname, nes tai yra svarbus dokumentas. Juo pasiremiant, mums yra lengviau kelti balsas ir reikalauti, kad uždeiti Lietuvai nelaisvės pančiai būtų nuimti. Ir atvirkščiai — bet koks susitarimas

DIPLOMATINĖ KLAULYSTĖ

Maždaug prieš porą savaitių Maskva pasiūlė, kad D. Britanija ir Indija tuoj prisidėtų prie Sovietų Sąjungos ir tarkininkautų jai suaukšti dešimties valstybių konferenciją, kuri turėtų baigti pavojingą ginčą dėl Formozos. Į tą konferenciją buvo numatoma kviesti Amerika, raudonoji Kinija, Prancūzija, Pakistanas, Ceilonas, Burma ir Indonezija. D. Britanija atsakė neigiamai.

Tokį komunikatą vasario 12 d. paskelbė Maskvos radijas ir labai nustebo, net sukrėtė britus, nes nebaigti pasitarimai buvo iškelti aikštėn. Tokie dalykai diplomatijoje neapraktikuojami ir laikomi kiaulyste, jei taip galima išsireikšti. D. Britanijos užsienio reikalų ministras sir Edenas dėl sovietų diplomatijos cinikiškumo buvo pastatytas į keblią padėtį ir priverstas padaryti tokį viešą pareiškimą: „Molotovo siūlomoji konferencija neatrodo, kad būtų pilnai atstovaujama. Kinų tautinės vyriausybės ir liotiniai turės būti išskirti. Jos Didenybės vyriausybė yra įsitikinusi, kad konferencija, kurioje nedalyvauja abi tiesiogiai suinteresuotos šalys, negali duoti patenkinamų rezultatų. Betkoks susitikimas diskutuoti Formozos ir pakrantės salų rajono reikalus turėtų būti organizuojamas priimtina Jungtinių Tautų Organizacijai forma“.

Tikriausiai, kad ir JAV atsakys neigiamai į sovietų kombinacijas dėl 10-ties valstybių konferencijos.

Iš Vašingtono pranešama, kad valstybės departamentas paskelbė pareiškimą, kuriame sakoma, jog Amerikos karinės pajėgos būtų pasirengusios, jei kas gręstų Formozą, imtis atitinkamų žygių. Taip pat yra suprantama, kad Vašingtonas yra griežtai nusistatęs prieš tokių salų, kaip Quomoy ir Matsu atidavimą vien vardan ginklo paliau bū.

TĖVYNEI IR MUMS

LIETUVA TĖVYNE MŪSŲ, kiekvienam patriotui lietuviui Tu buvai per amžius ir būsi didi, graži, brangiausia.

TU DIDVYRIŲ ŽEMĖ, didvyrių, kurių pulkai nužygiavo iki Juodosios jūros, iškėlė ten Tavo vėliavą ir Tavo vardu išmintingai viešpatavo; kurių jėtos daužė Maskvos vartus ir kurie iškovojo Tau laisvę 1918-20 metais.

IŠ PRAEITINĖS TAVO SŪNŲS TE STIPRYBĘ SEMIA ir teneapsiblausia negandui atėjus, tenenuleidžia rankų, teužsigrūdina, tepakelia širdis ir tenepasimeta su d džiūoju uždaviniu išvaduoti Tave i dabartinės vergijos ir duoti Tau turtingą, mielą ir džiugią ateitį.

TEGUL TAVO VAIKAI EINA VIEN TAKAIS DORYBĖS ir tešviečia pavyzdžiu kitiems, kaip turių tėvų ir kultūringos bei savaimingos tautos sūnūs ir dukros; tenepadaro Tau gėdos.

TEGUL DIRBA TAVO NAUDAI IR ŽMONIŲ GERYBEI, kaip įmanydami, kaip išgalėdami, jokių žygių nevengdami, jokių aukų nesigailėdami, savo tėvynės ir lietuvių vardą garsindami, kilniais darbais sveciose šalyse sau pagarbą pelyndami.

TEGUL SAULĖ LIETUVOS TAMSUMUS PRAŠALINA, teprašalina nesutarimus, teįkaitina atvėsėlius, tesutirpdo užkietėjėlius, tepadrašina nusivylusius ir abejinguosius Krašto kančios metu; tepašviečia tikrąjį kelią paklydusiems.

IR ŠVIESA IR TIESA MŪS ŽINGSNIUS TELYDI gyvenant, dirbant, veikiant bei kuriant Tėvynės labui, laisvei ir klestėjimui.

TEGUL MEILĖ LIETUVOS DEGA MŪSŲ ŠIRDYSE ir tegul niekad nepaliauja degusi, nes kas nemyli savo tėvynės, tas išduoda ją priešui.

VARDAN TOS LIETUVOS VIENYBĖ TEZYDI ir teįungia mus visus kovoje prieš raudonąjį okupantą, kurs šį grėsmės metą niokoja mūsų gimtąją žemę ir kankina mūsų pavergtąją tautą.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS MINĖJIMAS JAV KONGRESE

Washington, D. C. (LAIC) — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 37 metų sukakties proga, Amerikos Lietuvių Tarybos pastangomis du Amerikos lietuviai dvasiškai — Prelatas Jonas Balkunas ir Prelatas Pranas Juras atkaltbės invokacijas Atstovų Rūmuose ir Senate.

Prelatas Juras invokaciją atkalbės vasario 16 d. Atstovų Rūmuose rytinėje sesijoje, o Prelatas Jonas Balkunas invokaciją atkalbės vasario 14 ar 15 d. nes vasario 16 d. Senatas neposėdžiaus.

Kongresmenas Ray Madden iš Indiana valstybės, prase Atstovų Rūmų skirti vieną valandą laiko Nepriklausomai Lietuvai pagerbti.

AMERIKOS BALSAS PRAILGINO TRANSLIACIJŲ LAIKĄ

Š.m. sausio 30 d. Amerikos Balsas iš Europos lietuviškąsias transliacijas iš 15 min. seniau leistas Vid. Europos laiku 19.15-19.30 valandą, prailgino iki psuvalandžio. Jos dabar duodamos 19-19.30 val. ir Lietuvoje girdimos įprastinėmis bangomis nuo 21 val. Transliacijas prailginant, žodį tarė AB Europoje lietuvių skyrtaus vedėjas J. B. Laucka, nurodęs, kad JAV vyriausybė ir tauta nepripažino ir nepripažįsta Lietuvos pavergimo. To nusistatymo laikomasi ir toliau — ir tai yra reikšminga pagauda pavergtiesiems mūsų tautiečiams. Pirmąją dieną duota apžvalga apie bolševikinį žemės ūkio gamybos nusisnimą, pasaulinis paskutinių įvykių įvertinimas ir žinios. Pranešimais žymiai sustiprintas informavimas apie laisvojo pasaulio įvykius ir pastangas pavergtiesiems padėti, taip pat informacija tr žinio apie lietuvių gyvenimą svetur. Transliacijos per Amerikos Balsą iš Europos Lietuvoje girdimos 2 val. 19.25, 31.41, 48 ir 251 m bangomis. Jos kartojamos 7.15 ryto 31, 41, 42, 48, 49 ir 75 m bangomis, o 15.45 — 25, 31, 41, 48 ir 49 m bangomis.

SOVIETAİ PERGRUPUOJA ARMIJAS

Vokiečių žurnalo „Der Spiegel“ žiniomis Sovietai stipriai padidino savo karinius dalinius Rytų Europos erdvėje. Taip pat sustiprino rusų kariniai štabai satelitiniose kraštuose, be to, vis didinamos šaudmenų atsargos. Tik vienoje Čekoslovakijoje sausio pradžioje 11-a rusų štabų buvo padvigubinti arba patrigubinti žmonėmis. Ištiesomis dienomis didžiuliai sunkiasvariai kariniai transportai gabena karinę medžiagą iš Sov. Sąjungos į saugius net ir nuo atominių bombų puolimų požeminius sandėlius prie Ilgau ir kitose vietovėse. Sovietų kai kurie kariniai daliniai rytinėje Vokietijoje aprūpinti atom. pabūklais ir šaudmenimis. Didžiausią raud. armijos istorijoje žiemos manevrai įvyko apie sausio vidurį erdvėje tarp Minsko ir Lenkijos sienų, apimdami taip pat kai kurias ist. Lietuvos teritorijas sritis. Manevruose dalyvavo nepaprastai didelis kiekis artillerijos pabūklų ir raketų svaidytojų. Sausio pabaigoje Sovietai pravedė dar didesnius manevrus Arkties erdvėje tarp Naujosios Žemės ir Kolymos upės rytinėje Sibire. Manevru metu taip pat patikrinta, kiek kariniams tikslams yra tinkami pastaraisiais metais pastatyti įvairiausi kariniai statiniai. Paskutinėmis žiniomis, Sovietai į šiaurę nuo ašigalio juostos yra pastatę 235 karinius areodromus, kuriuose budi du trečdaliai Sovietų aviacijos, tam skaičiuje — beveik visi strateginiai bombonešiai. Sovietai ypatingą dėmesį skiria naujajai radarų sistemai, turinčiai išpėti sovietinės karo pajėgas, paskirstytas į tris linijas po 1000 km gilyn ir apimančias apie 7000 km išilgai Šiaurės Ledžio pakrantę.

Sovietai Europos satelitiniose kraštuose turi 82 divizijas, iš jų 18 — šarvuotų. Turi taip pat gerai paruoštus mobilizacinius planus. Kiti net juokauja, kad su pora „kasernierte Volkspolizei“ arba čoku di vizijų neturinčių savų karinių pajėgų Vak. Vokietijoje galėtų labai lengvai įvykdyti perversmą, koks kad pvz. buvo savo laiku prarastas Čekoslovakijoje (Vengrijoje ir kitur. Tikta Vokietijos Rytinėje zonoje šiuo metu komunistai turi iš vienu vokiečių sudarytų 25.000 pasienio apsaugos dalinių su 110.000 kariškių suformuotus vad. „Kasernierte Volkspolizei“, kurios skaičių numato padidinti iki 300.000. Sovietai jiems yra pristatę 1.050 šarvuotųjų. Sovietai propagandiniams sumetimais jos nenori, bent kol kas, paversti „integraline raud. armijos dalimi“. Jei kas realiai apgina Vak. Europą nuo raudonųjų invazijos, tai, prancūzų socialistų vado Guy Mollet pareiškimu, pirmoj eilėj joje laikomos amerikiečių divizijos: jei būtų buvus nors viena am-čių divizija Europoje anksčiau, tai, esa, karo nebūtų pradėjęs nei kaizeris, nei Hitleris.

Regensburge leidžiamas vokiečių dienraštis „Tages-Anzeiger“ paskelbė pranešimą apie sovietinių maršalų likimą ir jų vaidmenį jėgos sriaute, gresiančiame Vak. Europai. Maršalas Berija ir armijos generalas Abekumovas sušaudyti. Paskiausia mirė yra maršalai Tolbuchinas, Šapošnikovas, Rybalko, Fedorenko, Andronenko ir Šolbancanas. Nežinomas likimas maršalų A. A. Novikovo ir N. Voronovo. Darbo vergų stovyklose prie Šiaurės Ledžio ir Vorkutoje taip pat laikoma visa eilė augstų sovietinių karių. Maršalas Bulganinas yra prasmušęs tik per čeką. Berekšmės valdymo tenka ir TSRS augščiausiojo prezidiumo pirmininkui marš. Vorosilovui. Karinės hierarchijos viršūnė sudaro marš. ir buv. gen. štabo šefas Vasilevskis, marš. Zukovas, artillerijos maršalas ir armijos gen. inspektorius L. A. Govorovas ir gen. Malin'inas — juos visus lakraštis laiko prityrusiais kariais. Gene-

(Nukelta į psi. 4.)

7 DIENOS

Roma. Popiežius Pijus XII pirmą kartą po savo ligos atlaikė mišias privačioje Vatikano koplyčioje.

Čikaga. Valstybės departamento pareigūnas Thurstonas pareiškė, kad JAV niekad nesutiks su Rytų Europos tautų palikimu sovietų tirionijoje. Jis pridūrė: „Tolydžio stengsimės sukurti tokį pasaulį, kuriame visos talkingos tautos norėtų gyveti. Tai apima visas sovietų pavergtąsias tautas. Atsisakome pripažinti jų tautų pastovią vergiją po sovietais. Mūsų viltis yra, kad tos tautos bus laisvos, galės pasirinkti pagal savo norą valdymosi formą ir bendrauti su kitomis tautomis“.

Sidnėjus. Australijos socialistų partijos vado pavaduotojas, senatorius John Armstrong, štai kaip išsireiškė apie vyrą, kuris šiais laikais vis dar linkęs yra daryti nuolaidas žmonių laisvės sąskaiton: „Ponas Atlee nori atiduoti Formozos gyventojus tėvui Mao Tse Tungui ir dėdei Cu En Lai. Jis užmiršta turis reikala su žmonėmis, o ne su vietovėmis žemėlapyje“. Kitas Australijos valstybės vyras Atlee išdavimo planą pavadino juokingu.

Njūjorkas. JAV karinis komentatorius Hanson Baldwin apskaičiuoja, kad Amerika turi 5.000 atominių bombų, o sovietai apie 500. Jis taip pat pažymi, kad sovietų vandenilio bomba yra gana stipri, bet jai toli gražu iki amerikiečiųs bombos pajėgumo.

Vašingtonas. Naujas JAV sprausminis lėktuvas tipo „Demon“ pakilo 10.000 pėdų per 71 sekundę. Tai laikoma pasauliniu rekordu, nes paskutinis į tokį augstį pakilimo rekordas buvo 73 sekundes.

Pensilvanija. Čia, JAV pramonės parodoje yra išstatytas planetarinis laikrodis, kurs rodo metus, mėnesius, dienas ir valandas ant Žemės ir ant Marso.

Pekingas. Komunistinės Kinijos kari niai daliniai jau okupavo Tačen salas. Ten jau plėvesuoja raudonos vėliavos.

Formoza. W. Hughes, Australijos vidaus reikalų ministras pasakė: „Mūsų kraštai atsidūrė prieš bendrą pavojų. Daugelis žmonių turės greit padaryti sprendimą“.

Madridas. Kruvina drama įvyko Viktorios mieste, šiaurės Ispanijoje, kur vienas vyras nušovė teisėją, od advokatui ir teismo valdininką. Žudikai pavyko pabėgti ir kolia kas dingti be pėdsakų.

Jeruzalė. Čia tarp Izraelio ir Jordano vyko keltas valandas trukusį artillerijos dvikova. Abejos pusės yra po vieną kareivį užmušę ir po vieną sužeistą.

Roma. Italijos ministras pirmininkas Mario Scelba ir užsienio reikalų ministras Martino išvyko į Angliją. Jų vizitas bus oficialus.

Njūjorkas. Sovietų vyriausybės galva Bulganinas priėmė tris amerikiečių žurnalistus ir pareiškė jiems, kad Maskva nori pagerinti santykius su Vakarais.

Tokio. Komunistinė Kinija apkaltino Čiang Kaišeką ir JAV, kad iš Tačen salų pagrobta 18.000 žmonių, grasinant pasiliekančius nužudyti.

Londonas. Britų Filmų Akademija pripažino geriausią aktore ir apdovanojo sa-Oscaru Yvonne Mitchell, 29 m. amžiaus žvaigždę už jos vaidmenį filme „The Divided Heart“. Aktorių Kenneth More tokią pat dovaną gavo už pasireiškimą filme „Doctor in the House“.

Milanas. Čia fašistai norėjo padaryti su sirinkima ir paminėti mirusį maršalą Graciani, bet policija nedavė leidimo.

Maskva. „Izvestija“ kaltina D. Britaniją ir JAV, kad jos organizuojančios Viduriniųjų Rytų karinį bloką ir verčiančios Persiją prie jo prisidėti. To bloko pagrindas esąs Turkijos-Irako saugumo paktas.

Taipeh. Iš Formozos pranešta, kad karinių dalinių ir civilių gyventojų iškėlimas iš Tačen salos baigtas. Evakuacija vyko JAV 7-tojo karinio laivyno patrankų priedangoje. Paskutinieji daliniai išsprogino karinius sandėlius bei įrengimus.

Pekingas. Raudonųjų kinų radijas pranešė, kad keturi JAV nakintuvai pažeidė Kinijos teritoriją, bet buvo nuvyti.

Maskva. Britų ambasadorius Maskvoje sir William Hayter iėlė Molotovui atsakymą į jo notą Formozos reikalu.

Maskva. Iš ten pranešta, kad šeši Sovietų Sąjungos augščiausiojo teismo nariai atleisti iš pareigų, o jų vietoje paskirti septyni. Spėjama, kad tai pradžia naujo „valymo“, ryšium su Malenkovo pažeminimu ir jo rungtyniavimu dėl valdžios su Chruščiovu. Šis figūrų perstatinėjimas turis taip pat ryšį su savo laiku pagarsėjusia žydų gydytojų byla.

A.A. Povilui PETKEVIČIUI mirus,

jo žmonai, dukrai ir sūnui, akaudaus liūdesio valandoje, didžią užuojautą reiškia

Dana Dulakytė

LIETUVIŲ SPAUDOS PUSLAPIUOSE

SKAUDU IR MIELA

Neviskas mūsų gyvenime vyksta taip, kaip turėtų vykti, kaip mūsų tautinės pareigos reikalauja. Turime šauniai nenaudėti, turime ir pilkų didvyrių. Pasiaukojimas ir nedėkingumas, nuosirdumas ir veidmainiškumas, pagarba ir panika — štai ryškiajanti išblyškojęs lietuvių bruožas, kuriuos čia su širdgėla, čia su pasitenkinimu tolydžio stebi ir registruoja spauda. Imkime pavyzdžiui du priešingus atvejus, aprašomus „Vienybėje“.

Skaudu. „Gandai apie buvusių tremtinių, ypač jų vaikų, nutautėjimą tebesiaučia. Pavyzdžiui, pas vieną dantų gydytoją Brooklynėje ateina du vaikai. Vienas 15, antras 17 metų amžiaus. Didžiausiam gydytojos nustebimui, tie prieš keletą metų atvykę iš tėvų lietuviškai nekaltai kalbėjo, kaip tik angliškai... Veltui gydytoja mėgino juos kalbinti lietuviškai. Tai tik vienas pavyzdys. Yra jų ir daugiau“.

Mielą. „O tuo tarpu yra visa eilė Amerikoje gimusių, augusių ir mokslus ėjusių tėvų, kurie su savo vaikais nekaltai kalbėjo, kaip tik lietuviškai. Visų nesuminėsi. Gana to, kad, pavyzdžiui, vieno mūsų visuomės žinomo advokato ir veikėjo (jo žmona taip pat Amerikoje gimusi) vaikai šauniai ir nemokami kalbėti angliškai. Tik lietuviškai. Ir tai nuoseklus galvojimas. Vaikas, lankydamas mokyklą, neišvengiamai išmoks anglų kalbos. Bet kur ir kada jis išmoks lietuviškai, jeigu ne dabar, pas tėvus? Namai, tėvų sukurta židynis, yra pati pirmoji lietuviškos mokykla. Ir kovos už Lietuvos pradžią yra čionai“.

TIKRAI REIKIA ŽINOTI

Brestančių įvykių akivaizdoje, „Tėviškės Žiburiai“ vėl kelia Lietuvos ribų klausimą. Ten rašoma: „Mes turime didelį, dažnai viską nustelbiantį uždavinį — kovoti dėl nepriklausomos valstybės atstatymo, tačiau kartu neturime pamiršti, kad valstybė tėra priemonė tautai savo gyvenimą išvystyti, bet ne priešingai. O jį tą juk turi teisę ir to trokšta visos lietuviškos žemės. Mūsų siekiamoji Lietuva nėra kažkokia atitrakinę savoka, bet konkreti realybė su aiškiais turiniais, su jau dabar išryškintomis sienomis. Turime jas žinoti pirmiausia mes patys ir galvoti pat kitiems ir galvoti kitiems. Deja, mes to dar vis nepajėgiame. Nepajėgiame nei kitiems pasakyti, nei sau parodyti. O kalbame, kad stovime už visas lietuviškas žemes! Ką gi pasakytume, jei kas vieną dieną paklaustų, o kokios gi tos žemės? Suprantama, politinės ir fizinės kovos tikslą reikėtų žinoti, kad ir vėl neužgavėtume Kaunu, nes tykojančių mūsų sentėvių krauju aplaistytą žemę niekad neturkio ir neturks. Mes turime būti ir apdairūs ir kieti.“

TAUTOS GYVYBĖS PAGRINDAS

„Darbininkas“ tuo klausimu rašo: „Kiek vienos tautos gyvybė taip pat pareina nuo tvirtos šeimos. Kur tik šeimos ma irti, neligai reikia laukti, kad imtų gesti visuomenė, silti tauta ir valstybė. Praeitais tam gali duoti daug pavyzdžių. Jų rasime gausiai ir dabartyje, pasižvalę po tuos kraštus, kur skrybybos nuolat auga ir neša su savim moralinį pakrikimą. Dažnai įsiskodama į vairių priežasčių, sakysime, jaunimo doriniam silpimui išaiškinti ir sulauktyti, o tos pagrindinės priežastys glūdi šeimose, kurios draskomos aistrų ir kurių skrybybos įstatymu pateisinamos. Lietuviams ypač reikia budėti, kad sveikos ir taurios pažiūros i

šeimą nebūtų iškreiptos, atsidūrus kituose kraštuose. Kai tauta žudoma savam krašte, kai ji atmetama svetimu krauju, visų yra pareiga tų nuostolių, nedidinti laisva savo valia. Mūsų šeimos turi būti lietuviškos ir krikščioniškos, kaip kitados lietuviškame kaime, kuris per visus pavojus išnešė tautos ateitį“.

APIE VAIKO ASMENYBĘ

„Draugo“ priede aptinkame U. Jauniškienės straipsnį apie laiką ir vaiko auklėjimą. Ji sako: „Vaiko asmenybės ugdymui be galo svarbu visa savo laiką, nepavėluotai. Vaikui pavėluotai duota, gali būti kaip ir neduota: laikas vaiko sieloje tuščios vietos nepalieka. Jei laiku neužpildyta tu, kas jam dabar reikalinga, naudinga, laikas užpildys betkuo atsitiktiniu. Tėvų neglobojamą vaiką, sau pačiam manytis paliktą, dabartinės mūsų sąlygose laikas ne tik nuo savo tautos, bet ir nuo savo nuosavų tėvų nutolina. Tai yra gerai patyrę daugelis mūsų ankstyvesnių emigrantų. Daugelis jų sako esą čia vaikai užauga ne tokie geri, kaip tėvynėje: svetimi... Todėl autorė kritikuoja tuos tėvus, kurie“ skuba pirmą materialiai įsitvirtinti, vaiką „laikini“ palikdami nuosaliai, kad paskui galėtų jam mokslą duoti, jį žmogumi padaryti. Dabar jis esąs permažas, galįs palaukti, tuo labiau, kad ir patiems tėvams patogiau ir maloniau įsitaisyti į vietinio gyvenimo lygį. Taigi, pritarime straipsnio autorei, kad tai būtų daiktas: padėjai kur nuosaliai ir telaukie, nors tiek ir tiek, bet vaikas yra vaikas, ne daiktas. Jo laikas greit bėga, ir ne vistik, kokias jis turi sąlygas.“

KARININKO ŽODIS

„Dirvoje“ randame P. B. prisiminimus apie Lietuvos Nežinomojo kareivio palaikymą Karo muzėjaus sodyboje 1934 m. lapkričio 23 d. Tad tuometinis Vyriausiojo štabo viršininkas pasakė šiuos įsidėmėtinius žodžius: „Tėvynė — tai stebuklingas žodis, kuris gali kiekvieną vyrą paversti kariu ir kiekvieną moterį — kentėtoja; kuris priverčia vaikus nusiminimu verkiti, kodėl jie ne vyrai, ir senelius, kodėl jie daugiau negali ginklo vartoti. Tėvynė tai tas šventas žodis, kuris atplėšia ūkininką nuo arklų, darbininką nuo darbo, mokslininką nuo knygos; kuris ištraukia jaunikius iš mylimosios ar sužadėtinės rankų ir surenka visus žmones prie vienos vėliavos, į kurią jie žiūri didvyrio drąsumu ir kentėtojo meile“. Pacituosime ir mes Tumo- Vaizganto išsireikimą:

„Garbė žuvusiems už tėvynę, bet garbė ir tėvynėi, kad yra kam už ją žūti“.

FILMAS PARODYS VAIZDUS IŠ ANAPUS

Didžioji JAV filmų bendrovė National Broadcasting Co. New York'e ruošia pasaulinį filmą apie padėtį komunistų užgrobtuose kraštuose už geležinės uždangos. Filmą vadins „The Communist Occupation of Countries Behind the Iron Curtain“. Kompanijos direktorius kreipėsi į ALT informacijos centrą, prašydamas suteikti jam medžiagos iš Lietuvos. ALT inf. centras stengiasi padaryti viską, kad mūsų tėvynės vargai būtų tinkamai užfiksuoti filme. Filmas paskiau bus rodomas viso pasaulio kino teatruose.

Hollywood'e mirė dirbęs Walt Disney paveikslų studijoje Juozas Platakis, laikytas geriausiu Amerikoje rankinio sviedinio čempionu nuo 1935 metų.

TAUTOS PAMINKLAS

1921 m. sausio 22 d. buvo įsteigtas Muzėjaus negali pamiršti. Jie liks lietuvių Karo Muzėjus. Jo sumanytojas ir steigėjas buvo gen. Nagius-Nagevičius, šventovės niekas, net emgebistai, negali praėjusiais metais miręs Amerikoje, Karo išniekinti. Ištvėrkime priešpadoje, iki

Pagerbimas žuvusių už Laisvę

Muzėjus savo apimtį — viduje ir jo sodelyje — vaizdavo Lietuvos nepriklausomybės atgavimą. Muzėjaus sodelyje, žiūrint iš gatvės, kairėje pusėje, buvo Nežinomojo Kareivio paminklas, pastatytas iš paprastų Lietuvos laukų akmenų. Karo Muzėjuje buvo pavaizduota visa Lietuvos istorija paveikslais ir daiktais. Čia galima buvo matyti ir visą lietuvių tautos istoriją.

Vėliau Karo Muzėjui buvo pastatyti nauji rūmai, pritaikyti paskirčiai. Nepriklausomai Lietuvai nerūpėjo karai. Jos kultūra augo. Todėl ir Karo Muzėjus išplito daugiau į kultūros muzėjų. Vėliau jis ir buvo pavadintas Kultūros Muzėjum. Anksčiau Karo Muzėjaus, o paskui Kultūros Muzėjaus sodelyje Nežinomojo Kareivio paminklas buvo laikomas ypatingoje pagorboje. Per ištisus metus kiekvieną rytą Muzėjaus bokšte buvo keliama valstybės vėliava, o vakare nuleidžiama. Dabar Nežinomojo Kareivio paminklas ir visas Kultūros Muzėjus bolševikų išniekintas. Jau naciai karo metu buvo besikėsę į kai kuriuos paminklus Kultūros Muzėjuje. Bolševikai pasirodė brutalesni ir begėdiškesni už ruduosius nacių.

Bolševikai visur viską niekina ir naikina, kas tautai šventa, kas primena tautos dvasinį pakilimą. O Nežinomojo Kareivio paminklas buvo itin brangus lietuvių tautai, nes priminė mums brangiausią gyvybę auką už tėvų žemę. Komunistams nemalonu prisiminti, kad ir juos mūsų kariai 1919 m. yra smarkiai suplikę ir pabaigę su jais visas šnėkas. Anuomet skaudžiai pralaimėję, dabar juo pikčiausiai šėlsta.

Mes būkime tvirti. Lietuvių tauta Nežinomojo Kareivio paminklo ir Kultūros

vėl Kultūros Muzėjuje iškelta mūsų trispalvė bus Lietuvos laisvės liudytoja, — pareikšta per lietuviškas radijo transliacijas iš Vakarų pavergtąją Tėvynę.

NORINTIEMS STUDIJUOTI

STIPENDIJOS TREMTINIAMS STUDANTAMS IR ABITURIENTAMS

Laisvosios Europos Universitetas Tremtinių, kaip kasmet, ateinantiems 1955-56 mokslo metams duoda aukštajam moksliui eiti stipendijas abiturientams ir studentams tremtiniams, gyvenantiems Europoje, bet neturintiems Europos valstybių pilietybės. Ateinantiems mokslo metams taip pat bus skiriamas nedidelis skaičius stipendijų studentams ir abiturientams, kurie nori išmokyti amatų ar kurios kitos specialybės, nestodami ir aukštąsias mokyklas. Vieniems ir kitiems stipendijos yra pakankamos apsimokėti už mokslą, butą, valgį ir kitus smulkius reikalus, bet jų suma nevienoda, nes žiūrima pragyvenimo brangumo tų kraštu, kur stipendijas mokysis.

Ateinantiems mokslo metams stipendijos gali prašyti tie abiturientai ir studentai tremtiniai, kurie yra gimę ne anksčiau, kaip 1924 m. gruodžio 31 d. Pirmiausia jie turi parašyti raštą Association du College de l'Europe Libre, 7 rue de la Paix, Paris (2e), prašydami stipendiją gauti formuliarų (formulaire de de-

ISTVERMINGA MALDA

Gražų ištvėrmingos maldos pavyzdį duoda sekmadienio Evangelija, kurioje matome aklą žmogų elgetančiantį prie Jeriko. Iš minios išgirdęs, kad ateina Mesijas, tikėdamasis regėjimo malonės, ima garsiai šaukti ir prašyti: „Jėzau, Dovydo Sūnau, pasigallėk manęs!“ Vargšo balsas dingsta minios triukšme, bet jis nesiliauja šaukęs ir maldavęs. Įknyjęs aklojo aimanoms, ėjusį šalia, jį draudė, kad tylėtų, bet jis dar labiau šaukė, kol pagaliau Kristus jį išgirdo ir išlauso jo prašymą. Tai yra mums visiems gyvas pavyzdys, nes mums per greitai atsibosta melstis ir maldas apleidžiame teisindami, kad Dievas mūsų prašymų neišklausys.

Kad malda būtų išklausa visų pirma reikia ne vien tikėjimo, bet ir ištvėrmės. Pats Dieviškasis Mokytojas sako: „Visuomet reikia melstis ir nepailsti. Prašykite, ieškokite, belskite, nes kiekvienas kurs prašo gauna, ir kuris ieško randa, ir bel-džiančiam bus atidaryta“. Malda reikalauja ištvėrmingumo, kartojo, nuolankaus maldavimo. Tokia malda buvo Jeriko aklojo elgetos. Pats Viešpats tokią maldą pažadėjo išklausti: „Iš tikrųjų, iš tikrųjų sakau jums... jei ko prašysite mane mano vardu, tai aš padarysiu. Jei jūs manemy-lite, laikykite mano įsakymus“ (Jo 14,14). „Visa, ko tik prašysite maldoje tikėdami, gausite“ (Mt 21,22). Negalima abejoti, kad Dievas negalėtų, ar nenorėtų mus išklausti. Nebūtų tada taip iškilmingai pažadėjęs. Tik paviršutiniškas žmogus, kaip sako patarlė: pažada — patiesija, neduoda — negriešija.

Gyvybė, sveikata, duona, kurią valgo-me, oras, kuriuo kvėpuojame, tikėjimas, viltis ir visi kiti dalykai, ar nėra Dievo dovana? Ir visa kita Dievas prideda, jei tik ištvėrmingai, neatstodami prašome. Šv. Tomas moko, kad visi laikinieji dalykai Dievo turi būti prašomi atsižvelgiant į augščiausią sielos gerį. Kad sielą išgelbėtų amžinajam Dangaus gyvenimui, ar žinome kas geriau: ar turtas, ar neturtas, sveikata, ar liga, garbė, ar persekiojimas? Kristus pasakė: KAS PRAŠO — GAUNA, bet nepasakė, kad gauna tai ko prašo, bet tik GAUNA. Jei prašome kas naudinga — gauname, jei prašome kas nenaudinga — gauname kitą dangaus malonę. Tokiu būdu kiekvienas gauna. Gauna tai ko prašo, gauna ir tai ko būtų prašęs, jei būtų žinojęs.

Kristus paklausė aklojo: „Ko nori, kad tau padaryčiau?“ Jis atsakė: „Viešpatie, kad regėčiau“. Jėzus jam tarė: „Regėk, tavo tikėjimas išgelbėjo tave“. Jis tuojau regėjo ir sekė Kristų, garbindamas Dievą. Regėjimas dar ne viskas, bet pagrindinis dalykas. Reikia dalykus matyti aiškiai ir tikroje jų vertėje. Reikia pažinti Kristaus meilės mokslą ir juo gyventi. Mūsų kilnumui nėra ribų! Jei Galybių Dievą kas sa-valtė, ar kas mėnėsi ir atgalios sakramentu nuskaudrintą širdį pasiruosę priimsime, ta da mūsų maldos tikrai bus išklaustos ir vaisingos.

— Viešpatie, padaryk, kad regėčiau!
P. Daukys MIC

mande de bourse). Jūs turi užpildyti pagal ten duotus nurodymus, pridėdami foto nuotrauką ir sveikatos pažymėjimą ir visa tai gražinti aukščiausiai nurodytu adresu iki š.m. kovo 1 d. Ir vėliau nusiųsti prašymai bus svarstomi, bet jiems nebus duodama jokios primenys. Gavę stipendiją studentai turės informuoti Laisvosios Europos Universiteto vadovybę apie savo mokslo eigą, daromą pažangą ir pasižadėti dalyvauti Laisvosios Europos Kolegijos vasaros kursuose Strasbūre, jei į tuos kursus jie bus vadovybės pakviesti. Jei studentas nesilaikytų savo pasižadėjimų, būtų netvarkingas, nesimokytų, tai duota stipendija galėtų būti nutraukta anksčiau metu.

BR. DAUBARAS

TRYŠ SAVANORIAI

(Ištrauka iš rengiamos spaudai apysakos)

1919 metų pavasaris buvo vėlyvas ir šaltas. Ilgus mėnesius siautėjusi žiema tik vidurinėmis kovo mėnesio saulei nenoromis leido šiek tiek atšildyti storą sniego sluogsnį nuo šiaudinių stogų ir nuo smalių daržuose pūpančių bulvių kapčių. Bet vos tik pavasario viltį nešanti saulė spėdavo užslinkti už Pagirio beržyno, vidurdienį nuo stogų bėgęs vanduo, virsdavo ilgomis, parūdijusiomis ledinėmis žvakėmis, nukarusiomis iki pat langu. Temstant, Pagirio beržynai parausdavo saulėlydžio pašvaistėje, lyg ten, už to beržyno, piemenys būtų laužę užkūrę. Nakties metu šaltis vėl uždarydavo saulės atšildytus lopus, sukniedydavo Ravinės upelio atšutusias pakraščius, gėlėmis ir raštais išmargindavo trobų, tvartų ir Vadoklių bažnyčios langu stiklus, blizgančius mėnesienoje, lyg iš fronto grįžusio kareivio stiklinės akys.

Praūžęs Pirmasis Pasaulinis viesulas iškelndio Vadoklių varpinės varinius varpus; iš sodybų išvežė vyrus į Rusijos apkasus, o po keturių karo metų besitraukianti vokiečių armija išgaudė konservams šunis ir kates. Paskui šunis ir kritusius arklis suvalgiusią vokiečių armiją, iš rytų slinko išlikusias nuo karo audros, sodybas ir žmones deginančią, plėšiančią ir moteris prievartaujančią alkaną, apiplyšusį, milijonus Rusijos gyventojų išžudžiusį, revoliucijos tvaiku ir krauju paplūdusį, raudonoji bolševikinė pa-

baisa. Ji slinko, kaip šarąnčių masė, palikdama paskui save griuvėjus ir griaučius.

Šitokią tylią, šaltą, kovo mėnesio naktį, kai varpinėje nebuvo varpo, o sodyboje šuns, įspėjantį prieš mirtį nešančią piktą žmogų, Karvedžių kaiman suplaukė šimtai nužmogintų valkatų nuo Volgos ir Kazachstano, Sibiro ir Krimo, nešdami išvargintam ir apipieštam Lietuvos gyventojui naują kalvarijos staciją.

Karvedžių kaimo gale, keliolika varsnų nuo paskutiniųsios sodybos, už Ravinės tilto, kiurksojo senas vandens malūnas. Kaip ir kiekviena bendra nuosavybė, taip ir šis malūnas, priklausęs viso kaimo ūkininkams, buvo apieistas, sudulijęs, išblykęsiais langais, ištrupėjusiais akmenimis iš augstos sienos, skiriančios jį nuo kadaise buvusios užtvankos. Tik keli seniausieji Karvedžių kaimo ūkininkai, pirke iš dvarininko Brunofo žemės, atsimindavo laikus, kada dar šio malūno didysis vandens ratas sukdavo ginas.

Ten dabar gyveno senas, kaip ir šis malūnas, Karvedžių kaimo kerdžius Vilniškis. Ten, kur kadaise sukosi girtos, kur buvo pikliavonės aulai ir grūdams mediniai čiau pai, yasarą šikšnosparniai ir žiurkės veisdavosi, o žiemą — kerdžius ir jo vienintelis gyvas turtas — vieneragė balta ožkelė, laukė pavasario.

Viso kaimo ūkininkai pagal nerašytą sutartį nuo senų senovės už vasaros ganiavą je,

kerdžiui duodavo pakankamai duonos ir bulvių, o jo ožkai — virkščių. Valakininkės gospadinės už nupintas sūriams džiovinti kraites, ar išmaningai parinkta veislei veršį, Vilniškiui primedavo lašinių zakrasai, ar pakulinio audeklo marškiniams. Šitaip atsisakydavo kerdžius Vilniškis gyveno, laukdama pavasario, per daugelį metų, iki šios nakties, kada Karvedžių kaimą užplūdo piktai ir jam nepažįstami ginkluoti valkatos, išvedė iš malūno jo vienintelį turtą — gailiai mekenančią ožkelę. Ilgai jis stovėjo prie sudilusio slenkstio, žiūrėdamas į gaudžią vyrų, tempenčių besimuistančią jo vieneragę per Ravinės tiltą iki Dargužio sodybos, kur per naktį ir dienas rūdavo garuoją katilai, maitiną kaimą apgulusius bolševikus.

Kerdžius negalėjo suprasti, kas tie naujieji, Dievo nebiją atėjūnai, iš kur jie, ir kodėl jų niekas nesudraudžia už vagystės, plėšimo ir šaudymus? Mintimis jis perbėgo visus ūkininkų tvartus, skaičiuodamas, kiek dar liko gerai jam pažįstamų galvijų, kuriuos jis, pavasari, galėtų vėl išginti į ganyklas...

Pas Masį, — nebėra nė vienos karvės, pas Dargužį — tuščia, pas Strazdą — kaip ir jo ožkos tvarte, — sunkiai versdamas kiliu šiaudų išsklote guolyje, aimanavi vienišas Vilniškis. Pro šalčio ploną skraistę aptauktą stiklą jo landynėn įslinko augstai iškilusio mėnulio blanki šviesa. Kerdžius prisiminimo mintimis bėgo daugelio vasarų praeitį, kada jis buvo jaunas, stiprus Pagirio dvaro kumetys, turėjęs karvę, žmogą ir vaikus ir... ūmai jis girdi, kai į lentomis užkalta langą tyliai kažkas bel-džia kietu daiktu. Jis, tebegulėdamas lovoje, pakelia galvą ir atidžiai klausosi. Tylu.

Tik už tilto, Dargužio sodyboje, šūkauja rusiškai jo ožkai išvedę atėjūnai. Bet kai jis vėl padeda susivėlusią galvą, dūžiai į lent-galius kartojasi ir jis girdi, kaip girgžda už sienos sniegas.

— Dėde, leisk! Savas, — dabar jis aiškiai girdi žodžius prie pat lango. Jis užsi-meta užsiklotais kailiniais ir, nusilęs į prieangį, atstumia durų skląstą. Su šalčio banga įsmunka priemenėn trys šešėliai ir uždaro paskui save duris.

— Nebijok, dėde, mes esame Lietuvos kariai! Mes tavęs neskriausime, — sako vienas jų tamsoje.

— Argi nepažįsti mūsų? Karučio, Drąsūčio ir Narsučio nuo Pagirio ir Ramygalos, — sako pagirietis Drąsutis, valakininko sū-nus.

— Rytoj ateis čia visas mūsų pulkas, ir mes duosime bolševikams į padus. Tik tu, dėde, turėsi mums dabar padėti, — links-mai aiškina Karutis, vis dar tamsoje jiems tebestovint.

— Kad aš, vyrai, nieko neturiu, — sako kerdžius, nesuprasdamas, ko jiems reikia ir kas yra toji Lietuvos kariuomenė.

— Mes visko turime, tik reikia, kad dė-dė nueitum į kaimą...

— Kad aš toks senas, neprimatau ir dabar naktis, — atsikalbinėja Vilniškis, iš tik-rųjų nežinodamas, ko iš jo nori tie trys tebestovint.

Ar yra šitame malūne tokia skylė, kur būtų galima žibūrį uždegti ir jo nematytų bolševikai, — klausia kerdžius Karutis.

— O gi va, čia, kamaroje, nei plyšelio, nei langelio, parodė senis dureles, kai jie mėnesio šviesoje kabėjosi gryčioje.

Kamaroje Narsutis įžiebė nedidelę žva-

kę ir dabar, žvakės šviesoje, kerdžius at-p-žįsta visus tris vyrus.

— Gal jūs, vyrai, su ta Lietuvos kariu-mene man ožką atimtumėt? Jie tik šįryt ją iš čia išsitempė... Gal dar ir gyva maño vieneragė?..

— Ne tik tavo ožką iš jų atimsime, bet ir juos pačius ir ožio ragą suvarysime, jei tu tik mums pasakysi, kiek jų ten Karve-džių kaime ir Vadoklių miestelyje yra? — teiravosi Karutis.

— Jei dvi karves suėdė per vieną kartą, galit žinoti, kad jų ten ne trys, — atsakė Vilniškis, kasydamasis pakaušį.

— Šimtas? Du?

— Kas juos gali suskaičiuoti. Jų pilna tvartuose, gryčiose ir daržinėse. Viską piau-na, viską vagia...

— Ar nematė, kur jie turi išstatę kul-kosvydžius?

Valandėlę senis galvojo, žiūrėdamas tai į vieną tai į kitą, tarsi įsiskodamas pagal-bos. Pagaliau jis tarė:

— Kad aš vyrai, iš tikrųjų nė nežinau kas tai per gyvulus.

— Pulemotai, tokie daiktai, panašūs į... plūgą, — paaiškino Drąsutis.

— Du tai mačiau čia pat už Ravinės til-to, tokie, kaip gulintys šunys, su samavoro triūbon ant galvos...

— Ar iš malūno galima matyti?

— Dabar tai ne, bet dienos metu ir aš savo akimis matau, kaip jie ten ant šiaudų trinais ir vis į Pagirius žiūri.

— Sakyk, ar išaušus negalėtum nueiti į kaimą, pas Genį? — prašė Karutis.

— Nedidelis darbas. Jei reikia, dienos metu, kodėl gi ne.

— Gerai tėvai, kai tik išauš, nueisi pas

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

RENGIAMASI DBLS SUVAŽIAVIMUI

DBLS skyrių valdybos, gavusios Centro Valdybos apilankę, norėdamos pagyventi šio krašto lietuvių didžiosios organizacijos veiklą, diskutuojančių klausimus ir iš anksto rengiasi suvažiavimui, kuris įvyks š.m. kovo 19-20 d.d.

* * *

PRAŠO PAGALBOS SUGRĮŽTI

„E. Lietuvio“ redakcija patyrė, kad keli tautiečiai, prieš kurį laiką išvykę Kanadon, kreipėsi į Lietuvos Pasitūnynę Londone, prašydami pagelbėti sugrįžti į D. Britaniją.

Šiomis dienomis du lietuviai, neseniai išvykę Kanadon, grįžo į šį kraštą, negavę ilgesnį laiką Kanadoje darbo. Grįžę jie tuoj pat gavo senos savo darbinės tėsės darbą.

* * *

VASARIO 16 MINĖJIMAS PARAPIJOS SALEJE

„Londono Vaidila kartu su LAS Londono skyriumi, š.m. vasario mėn. 26 d., šeštadienį, 6.30 val. vakaro, Parapijos saleje, 345a, Victoria Park Road London, E.9, rengia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo, 37 metų sukakties minėjimą.

Programoje: Nepriklausomybės Paskelbimo Akto skaitymas — T. Vidugiris. Pasakaita — Z. Mokius. Meninėje dalyje pasirodys organizuojamas Londono Vyrų choras, solo dainos, deklamacijos ir k. Londono ir apylinkių lietuviai kviečiami skaitlingai atsilankyti“.

* * *

VIENA IMONĖ ŠVENCIA VASARIO 16 D

Londone esanti lietuvių spaustuvė NIDA, kurioje šiuo metu dirba vien tik lietuviai, nutarė Vasario 16 d. švęsti šiais metais ir tos tradicijos laikytis ateityje. NIDOS spaustuvės kolektyvas nedarbo dieną pasiryžo atidirbti viršvalandžius dirbant.

Tai gražus pavyzdys visoms lietuviškomis imonėms, kurių laisvajame pasaulyje yra daug.

* * *

NAUJA LIETUVIŲ KLUBO VALDYBA

Per įvykų metinį Lietuvos Namų Klubu narių susirinkimą valdybą išrinkti: J. Kalibatinė — pirmininkė, nariai: P. Nenortienė ir P. Duoba. S-ga paskyrė — M. Zamčickaitė ir H. Petkū, o Lietuvos Namų B-vė — VI. Dargį ir E. Matuką. Klubu sekretoriumi paliko A. Žukauskas.

* * *

MIRĖ POVILAS PETKEVICIUS

Pereitą savaitę Londone mirė Skotijoje gimęs lietuvis Povilas Petkevičius, 48 m. amžiaus. Velionis buvo susipratus ir doras lietuvis. Prieš karą A.A. Petkevičius dirbo Lietuvos Pasitūnynėje, o kiek vėliau Latvijos Pasitūnynėje, šoferiu. Velionis paliko skaudžią liūdesyje žmoną, sūnų ir dukrą, prieš kurį laiką išvykusią Kanadon.

* * *

LIETUVAITĖ SIOLAMOS PASTOVUS DARBAS

Lietuvių Namų barams reikalinga šeiminių. Darbas pastovus. Dėl sąlygų kreiptis asmeniškai arba raštu į Lietuvos Namų B-vės valdybą, 1, Ladbroke Gardens, London W.11.

* * *

SALCIŲ BANGA

Salčių banga apėmė visą D. Britaniją. Temperatūros vidurkis vos 2-3 laipsniai augščiau nulio. Meteorologai pranašauja, kad toks oras užsitęs ilgesnį laiką. Kaikuriuose krašto vietose yra pršniegė. Britų spauda pažymi, kad šiais metais nesiseka meteorologams oro pranašystėse.

Genius ir šį tą mes pačiam duosime jiems nuešti, — pataksnojo per kietą kerdžiaus skrandą Karutis.

— O dabar, tėvai, gali ramiai sau miegoti. Mes dar čia malūne, šiek tiek padirbėsim ir paviešime pas tave iki tol, kol atimsime tavo ožį...
Kitos dainos rytas buvo ramus, saulėtas. Žvilgą sniegas žlībino Karučio ir jo draugų akis, stebėjimas apilankę pro plytų malūno stenoje. Iš čia jie aiškiai matė visą Karvedžių kaimą, Vauoklių bažnyčios bėnią, sinagogos augštą medinį pastatą, miestelio namų stogus ir už jų platų Raguvos vieškelį.

Čia pat, vos už 300 metrų nuo malūno, prie Ravinės tilto jie matė bolševikų sunkiuosius kulkosvaidžius, nukreiptus Pagiriu beržynan. Matyt, jau buvo suode, kad iš ten jiems grės pavojus. Prie kulkosvaidžių karts nuo karto ateidavo vyresnysis ir gelsvus naujutėlius kažkurio ūkininko kailinius įsisupęs. Keli kareiviai gulėjo ant patietų šiaudų už smėlio maišelių pylimo. Visame kaime, nuo sodybos prie sodybos landžiojo įvairiai apsirėngę bolševikų kariai, šukaudami ir keikdamiesi. Iš kaminų gelsvas ir lengvas vėjelis į malūno sekimo punktą nešė svilinamų plunksnų ir deginamų šerių aštrų kvapą.

Karutis su Narsučiu baigė paruošti kerdžių žyginį ir kaimą. Senis Vilniškis apjuostas storu pančiu, ant kurio sukabinėtos rankinės granatos, lyg trumpi kočėlai. Virš storo ji apjuosusio žiedo, jis užsilviko čerkeso švarką ir ant virsaus plačiais skvermais, nusitrynusius avikailius.

Daug kartų jam kartojamas uždavinys, aiškinama, ką jis turįs sakyti sargybiniams ir ką nuejęs pas Genius. Pagaliau jis išeina iš malūno, balsiai kosėdamas ir stipriai duris paskui save trankydamas. Jis avėja naginėmis, ir balti išėginiai autai susilieja su

COVENTRY

Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyks vasario 19 d., Pilot saleje. Programoje — J. Senkaus pasakaita ir skyriaus pirmininko pranešimas. Meninę dalį atliks dainininkas Povilavičius.

Po oficialios dalies toje pat saleje įvyks pobūvis. Coventriečiai ir apylinkės lietuviai prašomi atsilankyti į minėjimą. Pradžią 6 val. vakaro.

DBLS Skyriaus Valdyba

DERBY

DBLS Derby skyrius š.m. vasario 19 d., 5.30 val. YMCA Hall, St. Peter's Church Yard, Derby (Miesto centre) rengia Vasario 16-sios

MINĖJIMĄ

Programoje: M. Bajorino pasakaita. Meninę dalį išpildys Derby skyriaus mėgėjų būrelis. Vaidins K. Vaitkevičiaus parašytą ir režisuotą 3-jų veiksmų dramą „Dvi širdys“.

Po vaidinimo bus šokiai iki 12 val. Turtinga loterija.

Maloniai kviečiame atsilankyti Derby ir apylinkių lietuvių į minėjimą ir spektaklį.

Skyriaus valdyba

BRADFORDAS

VASARIO 16 MINĖJIMAS BRADFORDE

Vasario 16 minėjimas Bradforde, St. Patrick's saleje, įvyks šiuo metų vasario mėn. 19 d. 6 val. po piet.

Programoje: 1. Skyr. pirm. V. Ignaičio žodis. 2. Agr. J. Lūžos pasakaita. 3. Meninė dalis, vedama „Atžalyno“ muziko Buroko — Lietuvos kančių kelias nuo kryželių iki komunistų laikų, — montažas iš eilėraščių (deklamuoja Molienė-Arminaitė) ir vyrų choro (dainuoja Bružinskas, Burokas, Juška, Matulevičius, Kaktavičius, Kuliavas, Polikauskas, Puodžiūnas ir Repečka. Prie pianino — Burokas). 4. Alutis, loterijos ir šokiai. Šokiams gros orkestras.

Prie įėjimo aukojama salės ir orkestro reikalams.

Sekandį dieną — vasario 20, pusę pirmos, St. Ann's bažnyčioje iškilmingos pamaldos už Lietuvą.

Bradfordo ir apylinkių lietuviškoji visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Skyriaus Valdyba

NOTTINGHAMAS

Nepriklausomybės šventės minėjimą Nottinghamo sk. valdyba rengia vasario mėn. 26 d. Sycamore Rd. Mokyklos patalpose. (Iš centro pasiekama 31 autobusu).

Programa: 5 val. p.p. pamaldos už Tėvynę St. Patrick's bažnyčioje, London Rd. 6.30 val. Centro Valdybos pirmininko M. Bajorino pasakaita. Po pasakaitos vaidinimas „Svetimi šalinatviai“ (p. Kyburo). Eilėraščiai, loterija ir t.t.

Kviečiame visus vietos ir apylinkės lietuvius parodyti meilę Tėvynei ir į šį minėjimą atsilankyti ir sustiprinti savo pažįstamus, nes atvažiuoja ekskursiją iš kitur.

Nottinghamo Sk. Valdyba

CORBY

Vasario 20 d. corbiečiai rengia Užgavėnių linksmapakartį Forest Bowling Klub, (Rockingham Rd.) patalpose. Pradžią 4 val. vakaro. Kviečiami apylinkės lietuviai atsilankyti. Veiks užgavėnių bufetas.

MANCHESTERIS

SKELBIMAS

DBLS Manchesterio skyriaus valdyba su kitomis Manchesteryje esančiomis lietuviškomis organizacijomis 1955 metų 19 vasario Blackley Instituto saleje ruošia:

16 Vasario Minėjimą

Prelegentas: A. Kaulėnas. Manchesterio ir Apylinkės lietuvių prašom visus dalyvauti. Pradžią 6 val. vakaro punktualiai. Po programos šokiai.

DBLS Manchesterio skyr. v-ba.

KETTERINGAS

Sausio 22 d. įvyko DBLS Ketteringo skyriaus narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo V. Stundys, o sekretoriavo Z. Karnauskaitė-Šemienė. Valdybos vardu pranešimą apie nuveiktus darbus ir ateities planus padarė A. Pužauskas. Skyriaus šiuo metu turi 27 narius, tačiau tikimasi, kad narių skaičius gali dar truputį paugti, nes laiks nuo laiko į Ketteringo apylinkę atsikelia nauji lietuviai. Skyriaus nariai atlieka savo tautines pareigas su pasigėrėtinu susiklausymu ir vienybe, tik deja, ne visi yra skyriaus nariai. N. N. N. pranešė apie skyriaus piniginę būklę. Per praėjusius metus nariai įvairiems lietuviškiems reikalams suaukojo, ar akcijų pirkio virš 200 svarų. J. Bakaitis pranešė apie Bažnytinio Komiteto veiklą ir finansus. Pranešimus sekė gyvos diskusijos. Susirinkimas išreiškė pageidavimą suaukoti pavasarij ekskursiją į Londoną ir apžiūrėti naujuosius Lietuvos Namus. Be to, buvo pageidauta suaukoti Ketteringe didesnio masto subūvimą, pasikviečiant svečius iš tolimesnių lietuvių kolonijų.

Skyrių atstovai metiniam atstovų suvažiavimui išrinktas A. Pužauskas. Be to, susirinkimas nutarė dėti pastangų įsijungti į Nottinghamo Apygardos veiklą ir tuo pačiu išsijungti iš Coventry Apygardos, kurios ribose iki šiol priklausė.

Sėlimui nelaimėn patekusių tautiečių Vokietijoje ir Anglijoje susirinkimas suaukavo virš 5 svarų.

Prieš kelis mėnesius Ketteringe gyvenančių užsieniečių ir jiems palankių anglų pastangomis buvo įsteigta, taip vadinama, Continental Club. Jo pirmininku yra vietos Technikos Instituto direktorius MacKinlay, komiteto nariai: p-lė E. Charlton, (Ketteringo skyriaus garbės narys), ponis Bruckfield ir p. Clipstone (gimnazijos mokytojas).

Šio klubo uždavinys yra jungti užsieniečius, ruošti įvairius kultūrinio ir visuomeninio pobūdžio parengimus ir organizuoti laisvalaikio praleidimą. Susirinkimai kviečiami reguliariai kas dvi savaites, ruošiami šokių vakarai, vaikų pobūviai ir pan.

Kalėdiname šio klubo vaikų pobūvyje visą programą gražiai užpildė tautiškas rūbais pasipuosė Corby lietuviai, tuo padarydami gėdą visoms kitoms tautybėms, kurios nors gausingos skaičiais, bet silpnos susiklausyme ir vienybėje.

B. G.

PASIRENKIME SUVAŽIAVIMUI

DBLS Centro Valdyba jau paskelbė, kad seniai lauktas sąjungos atstovų suvažiavimas įvyks kovo 18-19 d.d. Pats laikas būtų sąjungos padalinėjams šiam suvažiavimui atidžiai pasiruošti ir pagalvoti kokias problemas suvažiavimas turėtų išspręsti ir kokiais keliais pasiekti mūsų sąjungos ateinančių metų veikimą. Juk vienas svarbiausių suvažiavimo tikslų yra pasitarti, padiskutuoti, pasisakyti, kad sąjungos centro organai patirtų narių opinių, kad organizacijos gairės, siekliai ir politika išryškėtų ir sustiprėtų užsigrūdėtų konstruktyvios kritikos ugniję.

Kaip teigia neoficialūs istoriniai šaltiniai, mūsų proseniai savo susirinkimuose pakalbėdavę, išgerdavę ir, vėl, pakalbėdavę. Mes, tačiau, šiais tempo laikais neturime tiek daug laiko ir privalome pagalvoti, kaip savo reikalus aptarti ir priimti prie nutarimų per galimai trumpesnį laiką. Tuo labiau, kad šiais metais per tas pačias dvi dienas turėsime ir L. Namų akcininkų susirinkimą. Turėdama tai galvoje DBLS Centro Taryba rekomendavo C. Valdybai suvažiavimo nuostatus.

Kiekviena darniai veikianti organizacija, paprastai, turi aiškiai nustatytą tvarką savo susirinkimams ir suvažiavimams praversti. DBLS tokio plano iki šiol neturėjo. Suvažiavimuose iki šiol vartota procedūra nebuvo rishama ar sąlygojama jokiai taisykliai, neskaitant keleto punktų sąjungos įstatuose, kuriuose aptariami pagrindinensnio pobūdžio klausimai. Šis trūkumas žymiai apsunkindavo suvažiavimo darbus ir ypatingai didelę atsakomybę uždėdavo suvažiavimo pirmininkui, nuo kurio susirinkimų tvarkos supratimo, interpretavimo praktiškai priklausydavo suvažiavimo eiga ir sklandumas.

Minėtieji nuostatai, kurie turi apie 40 atskirų punktų nenukrypsta nuo turimų sąjungos įstatų nei dvasia, nei raide. Tik vienas, netoks jau esminis, nukrypimas įvyksta toje vietoje, kur sakoma, kad suvažiavimas turi teisę rinkti ir suvažiavimo prezidentus ir komisijas Centro Tarybos narius, (Centro Valdybos nariai negali būti renkami).

Svarbiausią dėmesį nuostatai kreipia į nutarimus ir diskusijas. Kaip žinome, praityje pasitaikydavo, kad diskutuodami apsidėdavome prie kokio nors vieno, kad ir ne labai svarbaus klausimo, o svarbesnių nespėdavome apsvastyti. Pasitaikydavo, kad imdavome kalbėti apie kelis

VOKIETIJA

GERB. VOKIETIJOS GYVENANČIŲ SKAITYTOJŲ DEMESIUI

Esame gavę vienos, Vokietijos gyvenančių skaitytojų nusiskundimą, kad „E. Lietuvio“ jų pasiekia tik po 9 dienų. Jei būtų daugiau panašių atsitikimų, maloniai prašome atsiųsti „E. Lietuvio“ Administracijai, 1, Ladbroke Gardens, London W. 11, pašto štampuotą banderolę, kuria pasiūlymiant galima būtų vėlavimo priežastį aiškinti Londono pašte. „E. Lietuvio“ vėsada Londono paštu atiduodamas ketvirtadieniais, tarp 11 — 14 valandos.

POLITINIO VEJO BANGA VASARIO 16 GIMNAZIJOS SALEJE

PLB Huettelfeldo Apylinkės Pirmininko — Gimnazijos vyr. mokytojo Salemono Antanaičio iniciatyva š.m. vasario mėn. 5 d. Vasario 16 Gimnazijos saleje p. A. Augstaitis laikė politinio turinio pasakaitą, tema „Lietuviai atstatyti veikla emigracijoje“.

Svečių tarpe dalyvavo PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas Pr. Zundė, Dr. J. Grinius su trimis studentais iš Strassburgo, gimnazijos direktorius Dr. Vl. Luterskis, kapt. J. Venckus, kapt. Sutkus, kun. Br. Lubinas, kiti lietuvių dailinių vadai bei karininkai, gimnazijos mokytojai, Gimnazijos Vadovybės pakviesti aukštesniųjų (7, 8 ir 9) klasių moksleiviai ir Huettelfeldo apylinkės lietuvių bendruomenės nariai.

Tai berods pirmoji grynai politinio turinio pasakaita Vasario 16 Gimnazijoje, kuri pusantros valandos buvo sekama visų su labai dideliu susidomėjimu, nes gyvai ir valdžiai kalbėjęs prelegentas visus faktus čia pat pagrindė jo atsivežta gausia dokumentaline medžiaga — įvairiais lietuvių ir svetimų spaudos leidiniais.

AUGSBURGO APYLINKIJE

Apylinkės Valdyba pasistatė sau uždavinį — bendruomenės nariams sudaryti knygynėlį. Be kieto turimų knygų, vietos narių tarpe pravedus knygų vaju, sudarė knygyną pagrindą iš 174 knygų. Vėliau kreipėsi į po visą pasaulį išsisklaidžiusius lietuvius, ypač gyvenusius Augsburg, kad šie, prisimindami Vokietijoje pasilikusius tautiečius, paaukotų bent po vieną knygą. Šis žygis susilaukė tikrai gražaus atgarsio. Jau gauta nemažai knygų. Iš Amerikos ir Kanados pasiekė laiškas, kad kai kur lietuvių sąjūgų tarpe net vaju pravedė ir knygas didesniais kiekiais išsiuntė.

Augsburgo Lietuvių Bendruomenė giliai dėkinga savo tautiečiams, kurie padarė tiek daug gerų norų, prisidėdami aukomis prie šio kilnaus tikslo — lietuvių išlaikymo. Knygos ir toliau siunčiamos Apylinkės Valdybos adresu: J. Balsys, Donauwoertherstr. 159, Augsburg.

KLAIMSUS IŠ KARTO IR NUTARIMAI LIKDAVO NEAIŠKŲS.

Todėl nuostatai ir numato, kad svarbesnio pobūdžio, ilgi ir painūs siūlymai ar rezoliucijų projektai turėtų būti atsiųsti Centro Valdybai raštu iš anksto, ar įteikti raštu suvažiavimo pirmininkui. Be to, kad užtikrintus svarstymą visų žodžių patiktų pasiūlymų, nuostatai numato, kad rezoliucijų projektams parengti ir suvažiavimo nutarimams suformuluoti suvažiavimas, pagal reiką, išsirenka 5 narių komisijas, kurių sudėtin automatiškai įteiti į nutarimo ar rezoliucijos siūlytojai. Aiškumo dėliai nuostatai numato ir toki punktą, kuriuo atstovai leidžiama kalbėti vienu atstovistojum tik viena tema, vienu klausimu. Praityje pasitaikydavo, kad atstovas pradėdavo kalbėti keliais klausimais iš karto, skaitydami iš ilgo, surašyto, gal, visų metų dėgys, srašo; tarp jo įvairaus pobūdžio iškeltų klausimų sunku buvo susigaudyti ir suvažiavimo dalyviams ir, ypač, rezoliucijų komisijoms.

Atskiras nuostatų punktas numato ir laiko suvaržymą kalbantiesiems 5 min. kiekvienam atskiram klausimui.

Gal pasitaikyti, kad kuris suvažiavimo dalyvis iškels klausimą, kuris nei vienam neatrodytų svarbus ir svarstytinas. Kad nebūtų gaisinamas laikas tokio nepopuliaraus pasiūlymo diskutavimui, nuostatai numato, kad suvažiavimas nesvarsto tokio pasiūlymo, kuris nesuranda nė vieno rėmėjo. Tuo pačiu, kiekvienas iškeltas pasiūlymas turėtų būti paremtas trumpai žodžiu, ar tik duodant ženklą pirmininkaujantiems, kurio nors kito suvažiavimo dalyviu.

Nuostatai įpareigoja Centro Valdybą pateikti atstovams raštu įždininko pranešimą, finansinę apyskaitą ir biudžeto projektą, nes, kartais, atstovams sunku būdavo susigaudyti įvairiose „debito-kredito“ skiltyse be atitinkamų paaiškinimų. Formalinė suvažiavimo pusei patvarkyti nuostatai numato, kad visi atstovų pasisakymai turėtų būti adresuojami į suvažiavimo pirmininką, klausimai kitiems asmenims pateikiami per pirmininką, o, taip pat, kad atstovas pirmą kartą atsidodamas kalbėti prisistatytų suvažiavimo pirmininkui pasakydamas savo pavardę ir kurį skyrių atstovauja.

Visa eilė kitų šių nuostatų punktų yra jau seniai sėkmingai vartojami mūsų suvažiavimuose ir prie jų apsisotiti nevertė-

SVIESUS PAVYZDYS

Pulkininko Viktoro Sutkaus vadovaujama lietuvių darbo kuopa Schwetzingene yra laikoma viena lietuviškiausių kuopų, todėl ir lietuviškų reikalų vertinimas kuopos vyrų tarpe yra didelis. Gyvendami ne toli 16 Vasario Gimnazijos, matydami jos vargus bei rūpesčius, kuopos vyrų yra ypatingai remiami kaip darbu taip ir pinigais.

Šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga vyrai pasiuntė Gimnazijai DM. 163. — Gal vienas iš nedaugelio pavyzdžių rodo, kaip vyrai yra pamilę Gimnaziją. Prieš kurį laiką 15 darbo kuopos vyrų nuvyko į Gimnaziją ir parinkę neturtingiausius mokinius — našlaičius juos apėngė naujais rūbais, nepasakydami nė savo pavardžių.

* * *

Laisvalaikui praleisti kuopa turi skaityklą, kurioje gaunama beveik visa lietuviška spauda, taip pat randasi ir vokiškios. Turi nuosavą televizijos aparatą ir skaitlingą vyrų chorą, kuris įvairiomis progomis savo gražiomis dainomis perkeltų vyrus prie žaliuojančių Nemuno krantų, kur kadaise skambėdavo laisva lietuviška daina.

Vyrų tarpe sugyvenimas yra geras, kur atsiranda lietuviškas reikalas, ten visų vyrų nuosirdžiai remiamas. Sausio mėnesį įvykęs vietos PLB Apylinkės visuotinis susirinkimas nutarė pagyventi Vokietijos Krašto Valdybai solidarumo mokesčio mokėjimą ir be to, dar apsidėjo nuolatiniu mokesčiu Gimnazijos reikalams.

Šio gražaus tarpusavio susiklausymo ir našus rezultatus kultūrinę bei visuomeninę plotmę pasiekimas yra tampriai stebijęs su Kuopos vado Pulk. V. Sutkaus asmeniu, kuris tiems reikalams nesigaili nei savo asmeninio laiko nei finansinės paramos. Todėl vyrų tarpe jis laikomas nuosirdžiu bendradarbiu ir pavyzdingu viršininku.

Vkt

STUTTGARTO APYLINKIJE

1955 m. sausio 2 d. PLB Stuttgarto Apylinkėje įvyko metinis visuotinis narių susirinkimas. Apylinkės Valdybos pirmininkas, M. Jauniškis, savo pranešime padarė pereinamąjį metų valdybos veiklos apžvalgą. Atsižvelgiant į toliau gyvenančių lietuvių pageidavimus, susirinkimui, minėjimui bei kitų parengimų skaičius buvo sumatintas, bet už tai buvo sengiamasi, kad tie susibūrimai būtų turiningesni ir įvairresni.

P. Sukio vedama vargo mokykla Backnange praėjusiu metu bėgė iš kelių mokinių išaugo 17 mokinių. Atsižvelgiant į toliau gyvenančių vaikų, nutarta bandyti švietimą už akių, karts nuo karto mokytojai nuvykstant patikrinti jų mokymosi ir užduoti tolimesnes pamokas, arba tam tikslui kviečiant vaikus atvykti pas mokytoją.

Apylinkės bibliotekėlė turi virš 400 knygų, kuriomis naudojasi apylinkės lietuviai, o vadovėliai — vargo mokykla. Apie trečdalis apylinkės lietuvių nemoka tautinio solidarumo mokesčio. Antra tiek, kad ir galėdami, šiuos mokesčius mokė labai nenorom. Negalintieji mokėti, nuo mokesčių mokėjimo atleidžiami. Nemokejimas labai apsunkina Valdybos organizacinį veikimą.

Be gaunamos iš BALFO šalpos, valdyba deda pastangų rasti ir kitų šalpos šaltinių.

Išsiplėtus apylinkė kelių dešimčių kilometrų spinduliu, pageidaut, kad narių suvažiavimai būtų daromi 3-4 kartus į metus, per svarbiausius lietuviškas šventes bei minėjimus. Rajoniniai susirinkimai bei aplinkraščiai apylinkės nariai būtų informuojami svarbesniais klausimais.

Yra kilęs sumanymas suaukkti Bader-Wuerttembergo lietuvių bendruomenės konferenciją, kurios tikslas būtų pagyventi šio rajono bendruomenės veiklą. Stuttgarto apylinkės lietuvių gyvenime labai gražiai pradėjo reikštis pereinamieji tais susiorganizavę Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Atstovybės Stuttgarto Klubas. Šis klubas atlieka labai svarbų kultūrinį darbą. Apylinkės Valdyba, įvertindama glubą dirbamo darbo svarbą, stengiasi jo sumanymus paremti.

Savo pranešimo pabaigoje Apylinkės Valdybos pirmininkas, p. M. Jauniškis, paskelbė naujosios valdybos planus: išplėsti nelankančių vargo mokyklų vaikų švietimą ir auklėjimą, plėsti biblioteką, teikti lėšas švietimui ir kultūrinei veiklai, palaikyti glaudų ryšį su karitatyvėmis organizacijomis, patobulinti apylinkės organizacinius reikalus, labiau susirūpinti jaunimu ir daryti žygių, kad būtų išlaikyta apylinkės narių gražus sugyvenimas.

Po to įvykusuose apylinkės valdybos rinkimuose ir Apylinkės Valdybą išrinkti: M. Jauniškis, L. Prosinakis, J. Trakis, A. Leščinskas ir M. Mileris. Į Kontrolės Komisiją išrinkti: L. Lemanas, M. Trakis ir K. Balsys.

Reikėtų tik pabrėžti, kad įdomiausi ir našiausi susirinkimai būna paprastai tie, kuriuose labai kruopščiai laikomasi formalios procedūros, o nuobodžiausi ir daugiausia varginą — tokie, kuriuose imama be saiko kalbėti, ką nors graudenti ar pamokslus sakyti. Todėl jau dabar apgalvokime, ką norėsime pasakyti suvažiavime, suformuluokime — suredaguokime konkrečius pasiūlymus ir laikykime formalios procedūros. Tada, mūsų šių metų suvažiavimas praeis greit, gyvai ir dabinčiai.

A. P.

PLUNKSNAGRAUŽIO — UŽRAŠAI —

Visus, iki šiolei skaitytus spaudoje ar pokalbiuose nugirstus gandas, ir gandelius apie Kanados lietuvių gyvenimą, laikiau, dalinai ir tebe laikau, gandeliais. Šiaip ar taip, ten gyventi geriau, jau vien todėl, kad ten mūsų daugiau. Pereitį savaitę gavau iš Toronto laiškelį. Bičiulis, apleidęs šią salą prieš trejetą metų, tarp kitų asmeniškų naujienų, rašo: „Trijų metų bėgyje darbą buvau priverstas keisti daug kartų. Keičiau, ne todėl, kad šito pats norėčiau, bet todėl, kad išmėdavo. Išmėdavo, nes, girdi, pasibaigė darbas. Vienu metu net ir miške jo neužteko.“

Prie bažnyčios, aludėje, šeimininiame pobūvyje visų lūpose tas pats klausimas — kur dirbi? Ar negalėtumėi man ten sukombinuoti? Žinai, rašo mano bičiulis, pas mus jau ir toks prototėlis pradeda įsigyventi: tautietis, turįs geresnį darbą, ypač žiemos metu, privengia susitikimų, bijodamas, kad bus užpultas draugu, prašančiu „rekomendacijos“. Tiesa, niekas čia badu nemiršta, kaip nemiršta ir Jūs saloje, tačiau nejaukiai pasijunti, kai gatvėje pamatai vyra, (dar skaudžiau, k tas vyras yra lietuvis), siūlantį pirkti kelnės ar švarką, nes jam reikia dolerių gyventi. Prisipažįstu, kad ir man vieną kartą reikėjo siūlyti... Bet dabar, kada turiu vėl darbą, jaučiuos tvirtas ant kojų. Todėl pas mus taip ir yra: gavęs darbą žmogus stengiasi užkelti dolerį, kad žiemos metu nereikėtų kęsti svirpio — muzikan to dalios; todėl mes čia su dolerio žodžiu lūpose gulam, su juo ir keliam. Bet čia ir bedarbis važinėja nuosavu automobiliu, įleškodamas darbo, nors jo draugas gatvėje pusedykiai siūlo pirkti nusimatus kelnės. Čia broli, tai ne Hyde Parke lapus šlavinėti!... tyčiojasi iš mano pastovaus darbo bičiulis, šiuo metu gaunąs už vieną darbo valandą 3 dolerius.

Anuokart, paskaltis F. Neveravičiaus straipsnis apie Lietuvį Namų lietuviškumą, buvau stipriai „išsižeidęs“. Ir netodėl, kad straipsnio autorius turėtų ar neturėtų racijos, bet todėl, kad jis „ižeidė“ pie menis. F. Neveravičius sako: „... Seniau mano gimtinėje, Žemaičiuose, piemenukai ir mergelės sakydavo: „Kas raudona, tas gražu, kas saldu tas skanu... ne piemeniškas raudonumas, bet nuostabaus grožio ir

skonio smūtkeliai, kopytelės, kryžiai, svirny durs“... Atsimenu ir aš savo viršininką, vyriausiąjį kaimo piemenį, kerdžiu Kirdį, duok jam Dieve bent kartą danguje pilna burna užtraukti pyptute, prikimštą „Navy Cut Player's“ tabaku, kuris, būdavo, kad imsi drožti dievukus, kad imsi marginti nematytais, neregėtais lietuviškais raštais botkočius, lazdas, samčius, kultuves, tai „mergičkos“ pasitikdavo išvaroje su sūriais, kad tik pirma nutvėrus dėdės drožinius. Arba, būdavo, prireiks „mergičkai“ išdailinti darželio vartelius, tai be piemens ir nė žingsnio, nes jis, tas piemuos, buvo šios srities žinovas ir liaudies raštų ir drožinių puoselėtojas. Atsimenu, Sniegienos atleidų dieną, ganėm kaimo bandą rugienos ir, žinoma, tokia proga arčiau kelio, kad pamačius svietą. Lekia, pamenu, dvarininkas Michnevičius, jau sumai prasidėjęs, ryškiai raudonai dažyta brička, net akys raibsta, o kerdžius ir sako: — Et, neturi smokol! Atseit, ne piemenys, bet ano meto dvarininkai neturėjo „smokol“. Pagaliau ir be didelių samprotavimų žinome, kad tuo kuo dabar didžiuojamės, kaip tik ir yra piemeniu ir mergiškų darbas, nes jie tikrąjį liaudies meną išlaikė ir mums perdavė, išsaugoje kraičių skryniose.

Gailestinga šio krašto gyventojų, „Sunday Express“ skaitytojų laišku skyrėju, rašo: „Mano kaimynė pasakoja, kad ji išmaitinanti savo katiną už 5 šilingus savaitėje. Apėmė mane šurpas — juk tai mažiau, negu 1 šilingas dienai! Mano katinas per savaitę suvalgo už 17 šilingų ir 6 d. Iš tikrųjų, žmonės, neįsagalintiems daugiau pašvesti tokiam tikslui, reikėtų uždrausti laikyti naminius gyvulius“.

Vokietijoje, DP stovyklose, tūkstančiai nelaimingų vaikų, gyvena tokiose sąlygose, kad jiems reikia išsimaistinti nž „hakrauni“ savaitėje. Bet jie juk ne „vargšai“ katinėliai, o tik civilizuoto pasaulio nekalios aukos, išmestos iš savo namų vien tik todėl, kad laisvasis europietis emė rūpintis daugiau katinu, negu savo artimo dalia.

Kiekvienais metais milijonai žmonių vyksta atostogų į kitus kraštus. Girdėjau, kad ateinančią vasarą, keli Londono lietuviai, organizuoja atostogų metų skaitingą ekskursiją po Europą. Smulkesnių sąlygų dar nesužinojau, bet, tikiuos, greit sužinosiu. Pasirodo, kad Anglijoje praleisti atostogas nėra jau toks didelis norinčių skaičius. Iš 20 milijonų, vykstančių iš Vakarų Europos į kitus kraštus atostogauti, Anglijai tenka tik 450.000. Priežastis: — blogas oras ir dar blogesnė anglų virtuvė. Todėl, jau vien virtuvę turint galvoje, naujoji Lietuvių vasarvietė Headley Parke turės pasisekima...

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SVIETIMAS — GALVIJŲ MASEMS

Aišku toks dalykas yra įmanomas tik Sovietijoje. Kadangi žmonės ten yra jau ne tik apšviesti, bet ko gero ir peršviesti, tai dabar atėjo eilė visuomeniniams gyvuliams ir paukščiams pasinaudoti komunizmo laimėjimais. Novatoriškas garbė šioje srityje teko okupuotos Lietuvos Klaipėdos rajono kolūkiui „Tarybų Lietuvos 10-mečiui“. Gal pripuolamai, o gal taip pat pagal planą, ypatingas dėmesys skiriamas vištoms: joms sudarytos sąlygos praleisti ne tik dienas, bet ir naktis skaitlykose ir kitokiose „švietyklose“. Bet nepamiršti ir kiti galvijai, kuriems klubuose-skaityklose neužteko vietos ir kurie todėl turėjo likti tvartuose. Štai kaip „Tiesa“ rašo apie gyvulinės kultūros epochos pirmūnus: „Ilgai suko galvą „Tarybų Lietuvos 10-mečio“ kolūkio valdybos pirmininkas drg. griežčiau atrėžė Vainora kinomechanikui žiemojimui. Savo vaizduotėje jis apžvelgė visus kolūkyje esančius pastatus, tačiau nė vienas vištoms laikyti nebuvo toks patogus, kaip pirmoje laukininkystės brigadoje esantis... klubo-skaityklos pastatas. Išėitis surasta...“

Ir taip drg. Vainoros įsakymu kolūkio klubas-skaitykla buvo paskirta vištoms. — Kur nori, ten dėkis, — autoritetingu balsu pareiškė Vainora klubo-skaityklos vedėjai, kai ši klubo-skaityklos patalpų klausimu kreipėsi kolūkio pirmininkas. — Demonstruok kiną tvarte, — dar griežčiau atrėžė Vainora kinomechanikui Matučui, kai šis paklausė kolūkio pirmininką, kur demonstruoti kinofiliją.

Ir taip kinofilmas buvo demonstruojamas... tvarte. Tačiau ir tai nepatiko Vainorai. Sekantį kartą kinomechaniką ir susirinkusius papoliusauti kolūkiečius Vainora nustebinio nauju „siurprizu“: — Neduosiu tvarto! Jeigu norit žiūrėti

Formozą, Paryžius, kuris vėl yra be vyriausybės, Maskvą yra šiandien Londono ir Vašingtono rūpesčių ir dėmesio punktai. Didžiausią dėmesį, žinoma, kreipia į save paskutiniai įvykiai Kremliuje. Tariamai civilizuotu būdu Malenkovas pareiškė augščiausias sovietui savo atsitatidinimą, tas augščiausias sovietas Malenkovo atsitatidinimą priėmė ir išrinko naują sovietų ministrą pirmininką — maršalą Bulganiną. Malenkovas čia pat dalyvavo augščiausio sovieto posėdyje, niekas jo dar neareštavo ir nepaskelbė anglų-amerikiečių agentu, pabrėžime dar neareštavo. Nors nėra jokios garantijos, kad laikui atėjus jis nesulauks seniau buvusio sovietų premjero Rykovo likimo.

Nors pasikeitimų Kremliuje reikėjo laukti, bet Vakarams šie įvykiai pasikeitimai buvo didelė naujiena. Didžiama Vakarų spaudoje mes skaitėme apie jo gerumą ir galėjimą su juo susikalbėti, va, kad tik prezidentas Eisenhoweris ir maršalas Žukovas tvarkytų pasaulį, jie tuoj sutartų. Mes tokių iliuzijų neturime. Maršalas Žukovas yra karys, tai tiesa, bet kartu jis yra partinis komunistas ir kas svarbiausia — rusas; nugalėjęs Berlyną, negi jis staiga pasdarytų toks geras ir atiduotų, pav. Vakarams Pabaltijį? Sakoma, kad kiekvieno negai yra į save riestis.

Tuo būdu, kaip rūkas, dingo iliuzijos apie ilgąjį taikingą sugyvenimą su Sovietų Sąjunga, „gerajam“ Malenkovui šiam „sugyvenimui“ vadovaujant.

Viltys į tą taikingą sugyvenimą su sovietais buvo tik iliuzijos. Ir Malenkovas nieku nepatvirtino, kad galėjo būti kitaip. Juk nuo Stalino mirties, iš esmės paėmus, Sovietų Sąjungą jokių esminių nuolatinių Vakarams nebuvo padariusi. Sovietų Sąjungos užsienio politikai vadovavo tas pats Molotovas, sovietinio imperializmo šalininkas. Tuo tarpu, tarytum tikėdamai šiomis iliuzijomis, vakarai emė sukti šiuo taikingo sugyvenimo keliu. Jungtinės Amerikos Valstybės nustojo kalbėjusios apie „išlaisvinimą“ ir pažaboję tuos, kurie ragino nuversiti komunistinę vyriausybę Kinijoje. Ženovo konferencija patvirtino komunistų laimėjimus šiaurės Indokinijoje ir sutiko su rinkimais Pietų Indokinijoje, kurie, jei įvyktų šios dienos sąlygomis, atiduotų komunistams ir likusią Indokinijos dalį. Augo taikos viltys ir neutralistinės tendencijos. Reikia pripažinti, kad lankstesnė Malenkovo politika atnešė tam tikrus nušimčius Sovietų Sąjungai. Bet šiandien Malenkovas, nežinia ar laikinai ar ne, tvarko tik sovietų elektros ūkį.

Atrodo, kad jau nuo seno komunistų partijos politburo buvo kelios tendencijos. Viena: Zdanovo, Molotovo, Chruščiovo, Bulganino — kieta sovietinio ir maskoliškojo imperializmo ir pasaulio užkariavimo linija. Kita: Berijos, Mikoyano linija — stiprinimo Sovietų Sąjungoje ir satelitinuose kraštuose, lėtesnis tempas sovietinio imperializmo vykdyme. Atrodo, kad Malenkovo pastatymas premjeru Stalinui mirus buvo šių dviejų grupių ir politikos linijų laikinas kompromisas.

Šiandien Berija likviduotas, Mikoyanas ir Malenkovas nušalinti. Sovietų Sąjungos priešakyje atsistojo maršalas Bulganinas, Molotovas, Chruščiovas, ir kaip anglai sa-

filma, galite ir daržinė pasitenkinti — šaukė Vainora.

Šį kartą kino filmas buvo demonstruojamas daržinėje, o vėliau lauke arba daržovių sandėlyje...

Kaip įvairaus plauko reaktoriai ir nebandyti tuos naujus komunizmo kūrėjų užsimojimus subanalinti, vieną dalyką turės visi pripažinti: dabar „Tarybų Lietuvos 10-mečio“ kolūkyje laimingos vištos, laimingi ir kolūkiečiai.

„OKUPANTŲ LIETUVIŲ ISRADIMAS“

„Westdeutsche Allgemeine“, ironizuodamas Sovietus, kad jie viską išradę, pradant šaldytuvu, baigiant oru, staiga išradimo garbė bent vienu atveju pasiryžo suteikti kitiems. Maskvoje leidžiamas komunistų organas „Komsomol“ netikėtai pradėjo skelbti, kad kortų žaidimą XVII amžiuje į Rusiją atgabėję okupantai lenkai ir lietuviai. Tai esanti „kapitalizmo liekana“, kuri „per nusikaltimus ir žaloja sovietinio žmogaus charakterį, nuvedama dažnai ir muštinės ir net žmogžudybė“.

SOVIETINĖ „TAKA“ IR MILIJARDAI

Vokiečių spaudai nurodoma, jog klystų, kas manytų, kad sovietinė grėsmė mažėjanti. Priešingai — vėl iš naujo Chruščioviui metus šūkį „atgal į leninizmą ir stalinizmą“, bus dar daugiau gaminama ginklų, dar smarkiau kurlama sunkioji pramonė. Naujajame soviet. biudžete tiesioginės viešosios išlaidos kariniams reikams iš 100 milijardų padidintos į 112 milijardų. O jų yra dar ir slaptų, ypač įvairiose sunkiosios pramonės pozicijose. Tuo pačiu mažinamos išlaidos žemės ūkiui ir lengvajai pramonei, būtiniausios reikmės, o gyventojai net ir mūsų tėvynėje turės dar daugiau susiveržti diržus ir vilkti dar didesnį skurdą. Siemet žemės ūkiui ir gyvulininkystei numatoma išleisti 20 milijardų mažiau, negu pernai, nors žū. lygmuo yra žemesnis net už buvusį prieš 1 Pasaulinį karą dar kaip laikais „Koegzistencija“ bolševikai stengiasi tik daugiau laimėti laiko, ypatingai stojus vadovauti Bulganinui.

S. ZYMANČAS

ko, last but not least, kruvinasis enkavedistas Sierovas, kuris vadovauja vėl nauju pavadinimu, bet tam pačiam NKVD, valstybės saugumo komitetui (KGB) su ministro rangiu ir titulu. Nieko gero tas nelemia nei Vakarams, o dar mažiau nelaimingoms sovietų pavergtoms tautoms. Teisingai Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris pastebėjo, kad „vienas dalykas iš Molotovo deklaracijos yra aiškus: sovietai atvirai stoja už pasaulio revoliuciją ir užkariavimą“. Girdi, sovietai taip pat stovi prieš bado baime. Tai mums mažas nuraminimas. Sovietų pavergtoms tautoms bebadaujant komunistai sugebėjo nugalėti pusę pasaulio. Minėtus sovietų vadus seka garsus maršalas Žukovas. Daug paskutiniomis dienomis Vakarų spaudoje mes skaitėme apie jo gerumą ir galėjimą su juo susikalbėti, va, kad tik prezidentas Eisenhoweris ir maršalas Žukovas tvarkytų pasaulį, jie tuoj sutartų. Mes tokių iliuzijų neturime. Maršalas Žukovas yra karys, tai tiesa, bet kartu jis yra partinis komunistas ir kas svarbiausia — rusas; nugalėjęs Berlyną, negi jis staiga pasdarytų toks geras ir atiduotų, pav. Vakarams Pabaltijį? Sakoma, kad kiekvieno negai yra į save riestis.

Vakarų spauda daugiausia kreipė dėmesio į Chruščiovą, ir yra linkusi maršalą Bulganiną laikyti mažiau reikšminga figūra. Tačiau šitaip galvoti yra klaidinga. Maršalas Bulganinas yra žymiai reikšmingesnė politinė asmenybė sovietuose, negu Chruščiovas. Tiesa sakant, ir vieno ir kito biografija abiejų minkštai nevaizduoja. Bulganinas karui pasibaigus „tvarkė“ Lenkiją, Chruščiovas prieš karą „tvarkė“ Ukrainą. Bet maršalas Bulganinas turi savyje daug kieto sovietinio valstybės vyro savybių. Sovietų Sąjungos, o kartu ir pasaulio likimą šiandien lems jis ir Molotovas, žinoma, Chruščioviui padedant.

2000 NARIŲ ŠEIMA

Pereitais metais įsisteigęs Londone Nidos Knygų Klubas buvo savotiška staigmena lietuviui, skaitančiam knygas. Užsimojimas buvo gana rizikingas, turint galvoje leidinių kainas. Nenuostabu, kad jau pirmomis dienomis buvo gana pesimistiški atsiliepimai, girdi, Knygų Klubas, kaip ir daug panašių šioje srityje bandymų, mirsias pačioje užuomazgoje. Juo labiau, Klubas knyga siunčiamas be jokio atlyginimo, o tik ją gavus, skaitytojas prašomas tuo kulkui skatiku atsilyginti dvi-jų savaitių bėgyje. Principas, kad pirma duoti, o paskui gauti, pasirodė teisingas. Žinoma, neapsieita ir be išmčių. Taip, pvz., pirmojo leidinio („Zalgris“) Amerikon buvo pasiūta apie 1000 egzempliorių, kurių per 600 dingo „be žinios“, nes iki šiolei tie šeši šimtai negrąžino nei knygos, nei aciu nepasakė. Suprantama, kad tai buvo skaudus smūgis dar ir padaiksliais neapaugusiai knygy leidyklai. Tačiau, reikia pasakyti, kad ir šiame fronte atlaikė lietuviai... „britai“, parašę daug gražių atsiliepimų ir padaršinių, pasizadėdami būti nuolatiniais nariais. Susidarius nepilnam tūkstančių tokių nuolatinių skaitytojų, leidykla ryžosi darbą tęsti ir toliau.

Kaip ir kiekviena pradžia, juo labiau lietuviškos knygos darbe, buvo ir tebėra gana sunki. Tačiau, pirmuosius metus baigiant, nuolatinių skaitytojų, Nidos Knygų Klubu narių šeima, jau pasiekė beveik 2000. Šis toks skaičius, turint galvoje bendrą lietuvių kos knygos poreiklavimą, yra gana efektingas, nors toli gražu nepakankamas tokiomis kainomis išleisti didesnius ir geresnius veikalus, kurių ir atspausdinimas reikalauja ddesnio kapitalo ir, taip pat, autoriui minimumas honoraro. Šioje srityje Nidos Knygų Klubas ir prašo savo narių mažos talcos, nereikalaujančios jokių papildomų su-

SKELBIMAS

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Anglijos Organizacinis Komitetas rengdamasis pirmam LAS Suvažiavimui — Seimui Londone, kuris įvyks kovo 26-27 d.d. ir kurį atvyks iš Vok. Vokietijos LAS Vyr. Valdybos Pirmininkas p. Stp. Vykintas, ruošia susirinkimus žemiau pažymėtose vietose ir kuriuos kviečia visus vietos ir apylinkių lietuvius skaitlingai dalyvauti.

BRADFORDE

Vasario 20 d. 3 v. p.p. County Restaurant patalpose, 4 aukšte, įėjimas tiesiai prieš Merhanikos Institutą iš Bridge St., miesto centre. Susirinkima atidaro Al. Dičpetris.

MANCHESTERY

Vasario 20 d. 3 v. 30 min. Lietuvių Klubo patalpose. Susirinkimą atidaro Dainauskas.

VISUOSE

Susirinkimuose įžanginę paskaitą skaitys A. J. Kaulėnas. Po paskaitos paklausimai ir P. Mašalaicio pranešimas.

MES TIKIME

kad tautinių pažiūrų lietuviams atėjo metas susijungti į organizuotą veiklą, tad kviečiame visus skaitlingai dalyvauti susirinkimuose ir kviešti savo pažįstamuosius

Org. Komitetas

Molotovą mes pažįstame. Užsispyręs, kietas būdo, negailestingas, didžiųjų sovietinio imperializmo polinkių, linkęs į vis didesnius ir didesnius teritorinius laimėjimus, rusas imperialistas. Bet maršalas Bulganinas Molotovui tose savybėse nei kiek nenusiileidžia. Jis turi didelių organizacinių gabumų ir nepalaužiamą valią pasistatytą tikslą siekti. Juodu gerai sutars ir papildys vienas kitą.

Nelaimingos sovietų pavergtos tautos turės pasakyti sudiev laikinai žadėtoms gėrybėms: dviračiams, lovoms, aliumininiams puodams ir pan. Vėl didžiausias dėmesys bus nukreiptas į sunkiąją pramonę. Kodėl? Prisiminkime, kad netaip seniai raudonojoje Kinijoje lankėsi tie patys maršalas Bulganinas ir Chruščiovas. Sovietų pramonė šiandien imsi dirbti raudonajai Kinijai, kuriai reikalinga mašinų ir žaliava. Sovietų Sąjunga šiandien ryžtasi eiti ranka rankon su raudonąja Kinija, o tai ilgainiui reikš komunistų ekspansiją pirmiausia Tolimuosiuose Rytuose. Laikas šiandien dar mažiau dirbs Vakarams, negu iki šiol. Savo kalbą Molotovas kalbėjo ne vien apie tautinį Azijos tautų „išlaisvinimą“ nuo kolonializmo, jis jau kalbėjo apie „tautinius sąjūdžius“ Afrikoje.

Žinoma, drastiškų posūkių ligšiolinėje sovietų užsienio politikoje greitai nereikia laukti. Pagaliau, ji visą laiką buvo ta pati, nesikeičianti. Tik šiandien ji bus visai aiški ir ryški.

Visas klausimas tėra toks, ar Vakarai pagaliau atbus ir nusikratys vis naujai augmstančių iliuzijų ir supras tą didįjį pavojų, kuris ilgainiui grėsia Vakarams nuo pasaulinio komunizmo? Ilgainiui jokia sulaikymo politika nebegebės. Vakarai šiandien turi galvoti apie aiškią ir konstruktyvią politiką pasaulinio komunizmo atžvilgiu, tik ne apie defenzyvinę ar sulaikymo politiką, o tuo labiau ne apie taikingą sugyvenimą politiką. Vakarai reikalingi kitokios politikos.

mu, o tik pakalbinti savo draugą, pažįstamą, kaimyną, kad ir jis už šitokią menkumą neužtrenktų durų lietuviškai knygai, nes tik narių šeimai didėjant, lygiagrečiai iman gerinti ir tobulinti Nidos Knygų Klubu išleidžiamuosius leidinius.

Pereitais metais Nidos Knygų Klubas išleido penkis knygas. Vienos jų turėjo geresnius skaitytojų atsiliepimus, kitos blogesnius. Didžiosios leidyklos, norėdamos pakelti knygos kokybę ir kartu skatinti autorius kurti, laikosi gražios tradicijos — premijuoti geriausius veikalus, išrinktos specialios laidyklų kvietimo komisijos. Nidos Knygų Klubas, siekdamas to paties tikslo, pageidauja, kad tas specialia komisija sudarytų KIEKVIENAS ŠIO KLUBO NARYS, pasisakydamas, kuri N.K.K. bandomojo laikotarpio metu išleistoji knyga geriausiai jam patiko. Šios tradicijos klubas laikysis ir ateityje: kiekvienais metais klubo narių daugumos pasisakymų bus premijuojama viena knyga.

Tuo tikslu su š.m. vasario mėnesio siunčiama knyga kiekvienas narys gaus atitinkamą kortelę, kurioje kryželiu prašomas atžymėti jam geriausiai patikusią knygą ir tą kortelę, draugė su nario mokesčiu, grąžinti N. Knygų Klubui. Pažymėtina, kad knygos premijavimas neapsunkina nario jokiu papildomu mokesčiu. Visas darbas — brūkštelėti kryželį ties pasirinkta knyga. Nidos Knygų Klubas tikisi, kad visi nariai mielai tai atliks ir tuo būdu išsirsins jien s geriausiai patikusią knygą, išleštą bandomuoju laikotarpiu.

N. K. K.

Londonas. Mirties bausmė Anglijoje žu dikamas paliekama ir toliau. Po gana karštų debatų atstovų rūmuose, už jos palikimą balsavo 245 atstovai, o už panaikinimą ar bent sustabdymą nors penkeriems metams — 214. Šiuo atveju atstovai nebuvo partinių pažiūrų varžomi.

PRASOMA NEATIDELIOTI

Liet. Enciklopedijos prenumeratoriui maloniai prašomi neužvilkti su atsiskaitymu už gautąjį IV tomą. Gražus pasiskaitymas, įdomūs nuotykių kūrų — naujai pasirodžiusioje knygoje JON — TIKI. Iliustruota. Tik 17 šl. 6 d. D. Daunoraitė, 49, Thornton Ave. London, W.4.

Londono Lietuvių Sporto ir Socialnis Klubas, 345a, Victoria Park Rd., E.9, š.m. vasario 19 d., šeštadienį, rengia

UŽGAVENIŲ BALIŲ

Pradžią 7.30 v. v. Staliukus galima užsisakyti iš anksto pas Z. Jura.

Jieškau draugo VACLOVO KMITOS. Ji pati, arba žinancius jo adresą, prašau pranešti S. Štarkai, 48, Willows Rd. Cannon Hill, Birmingham 12.

Jieško KAZIO MIZEIKIO ir kitų pažįstamų. J. Tijuonėlis, gimęs Linkmenyse. Rašyti: J. Tijuonėlis, 98 Prahl. St. East Hartford Conn. USA.